

veto

**Geen semestereksamens
bij de Burgies**

p. 3

Katern gevangenis

pp. 6-10

**Voix Gras:
het teatorfestival van
Kultuurraad**

pp. 10-11

Nacht der Bakstenen

Vrije toegang tot het onderwijs is nog steeds geen evidentie. De studentenbeweging klaagt dit al lang aan. De Waalse representatieve studentenoverkoepelingen besloten dit nog eens heel duidelijk te maken. Samen met andere organisaties organiseerden ze de 'Nacht van de Bakstenen'. Ze willen studenten en politici alarmeren over nog steeds bestaande wantoestanden.

Eén belangrijk pijnpunt dat de Fédér, l'Agl en la Fédération des Etudiants Francophones (het Fel voor de vrienden) en de andere organisaties van het platform willen aanklagen is de numerus clausus die sinds dit jaar vanaf de derde kandidatuur geëncourde wordt ingevoerd. De selectie gebeurt op basis van de behaalde punten. Doel is de uitgaven van de gezondheidszorg te verminderen, maar het systeem werkt inefficiënt en discriminerend. Tweede heikel punt vormen de Droits d'inscriptions complémentaires, wat enkel in Waalse hogescholen van toepassing is. Sommige hogescholen vragen aan bisstudenten verhoogde inschrijvingsgelden, die tot vijftigduizend frank kunnen oplopen. En dat terwijl deze praktijk geen enkele wettelijke basis heeft.

Metselaars

Ook studiebeurzen vormen een probleem: vaak zijn deze zelfs onvoldoende om alleen nog maar de huur van een kot te kunnen betalen. Een hervorming van het systeem staat op de agenda van de Franstalige gemeenschap. Belangrijk is dat studenten de besprekingen in de goede richting sturen. Ze eisen een herwaardering van de beurzen, een indexering van de plafonds en de toekenning dat de toelagen worden gelinkt aan de werkelijke inkomsten.

Dergelijke maatregelen moeten natuurlijk gefinancierd worden. Daarom worden

strukturele veranderingen voorgesteld: de middelen die gegeven worden aan de gemeenschappen om hun ding te kunnen doen moeten gekoppeld worden aan de economische groei.

Om hun standpunt kracht bij te zetten, voert het platform actie. Op 16 maart begon men met het klassieke sensibiliseringswerk: overal werden affiches opgehangen en flyers uitgedeeld, om studenten te informeren en te mobiliseren. Terzelfdertijd gin-

gen andere acties van start. De betrokken ministeries — Gezondheidszorg, Hoger Onderwijs en Sociale Zaken — worden overstelt met faxen, telefoontjes, e-mails en brieven om zo de betrokken politici met hun neus op het probleem te drukken. De kroon op het werk was de nacht van zondag 19 maart. Bedoeling is deze te herinneren als de *Nacht van de Bakstenen*. In elke stad van de Franstalige gemeenschap zullen een of meer belangrijke gebouwen van universiteit of hogeschool dichtgemetseld worden, of op een andere manier afgesloten. Met deze symbolische daad moeten studen-

ten en media bereikt worden en beleids- mensen gesensibiliseerd.

Uit solidariteit met het platform en uit overtuiging dat hier in Vlaanderen de democratisering van het onderwijs zeker nog niet gerealiseerd is, besloot de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) in Leuven een gelijkaardige actie te voeren. Zondagnacht werd dan ook de ingang van aula Pieter de Somer deels afgesloten met een muurtje, dat enkele studenten al zwoegend en zwetend hebben opgebouwd.

Marie-Anne Dedeurwaerdere

Voor mooie mensen gaat u beter naar de achterpagina

(foto Katelijne Beerten/Pieter Van der Aa)

Achttienduizend achthonderd frank, eindelijk

Na maanden van protest en lobbywerk haalde de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) vorige maand haar slag eindelijk thuis. Op de Akademische Raad (AR), het hoogste beslissingsorgaan van de KU Leuven, werd het studentenvoorstel met betrekking tot het inschrijvingsgeld van Voortgezette Akademische Opleidingen (VAO's) principieel goedgekeurd. Vlaamse studenten die nog nooit gewerkt hebben, betalen vanaf volgend jaar voor alle VAO's het normale inschrijvingsgeld van achttienduizend achthonderd frank.

Sinds het onderwijsdecreet van 1991 kunnen Vlaamse universiteiten die dat willen, verhoogd inschrijvingsgeld vragen voor VAO's. De KU Leuven maakt reeds enkele

jaren gebruik van deze regeling en heeft momenteel een zestal VAO's met verhoogd inschrijvingsgeld. Men verantwoordde het verhoogde inschrijvingsgeld door te zeggen dat men voor deze opleidingen gespecialiseerd personeel moest aantrekken en dat men extra faciliteiten moest voorzien die een meerkost met zich meebrengen. Verder legde de KU Leuven ook steeds de nadruk op de internationale uitstraling die men met de opleidingen wenste te bereiken.

Loko heeft zich in de zaak van de VAO's steeds uitgesproken tegen de verhoogde inschrijvingsgelden omdat dit de democratisering van het onderwijs in gevaar brengt. Omdat de academische overheid echter niet wilde tornen aan de zes VAO's waarvoor nu al een hoger inschrijvingsgeld wordt gevraagd, ging Loko op

zoek naar een pragmatische oplossing.

Het compromis dat uit de bus kwam, onderscheidt twee categorieën van studenten die in aanmerking komen voor verminderd inschrijvingsgeld. Een eerste categorie zijn Vlaamse studenten die nog nooit gewerkt hebben. Omdat zij nog onderhouden worden door hun ouders — die belastingen betalen en dus onderwijs mee helpen financieren — krijgen zij automatisch recht op het normale inschrijvingsgeld. Daarnaast is er een restcategorie van studenten die in aanmerking komen voor een zogenaamde *tuition waiver*, een toestemming om verminderd inschrijvingsgeld te betalen op sociale gronden. In deze categorie kunnen studenten vallen die werkzoekend zijn, die in de non-profitsectoren werken of die in het buitenland afstudeerden.

Na drie maanden van protest en lobbywerk van studentenzijde keurden de dekanen afgelopen maandag het studentenvoorstel principieel goed op de AR. Zowel de beleidsmensen als de studenten kregen nog wel wat huiswerk op. Vanuit de academische overheid moet ervoor gezorgd worden dat het financiële plaatje klopt. Dit zou geen probleem mogen zijn, gezien op de AR van december reeds herverdelingen van het vaste budget voor de VAO's werden goedgekeurd. Van de kant van de studenten verwacht men nog een sluitende juridische formulering. Door uitsluitend aan Vlaamse studenten automatisch verminderd inschrijvingsgeld toe te kennen, zou men immers tegen het non-diskriminatiebeginsel van het Europees recht kunnen ingaan. Eens alle praktische besloemingen van de baan, zal studeren weer een klein beetje meer een recht dan een voorrecht worden zijn.

Loes Guens

Kruistocht

In de lezersbrief van Nico Aerts, Philippe Roose en Johnny Roosen worden de Kruistochten afgedaan als "Strooptochten onder de vlag van het kruis" en "een uiting van religieuze discriminatie en onverdraagzaamheid of intense minachting voor miljoenen gelovigen over heel de wereld". Het woord strooptochten roept als vanzelfsprekend het beeld van economisch winstbejag op. Toen Urbanus II in 1095 op het Koncilie van Clermont-Ferrand opriep tot de Kruistocht dacht hij waarschijnlijk niet aan de materiële verrijking van Europa. De vele honderdduizenden die have en goed achterlieten om zich achter Pieter de Kluisenaar te scharen, begaven zich naar Jeruzalem, niet om zich te verrijken, maar om de 'verlossing'.

Het valt evenwel niet te loochenen dat er kruistochten waren die eindigden als strooptocht (bijvoorbeeld de vierde van 1199-1204) en dat er enkelen waren die zich uit pure moordlust en goudhonger in het avontuur stortten. Maar daartegenover staan de persoonlijkheden van Lodewijk IX en Frederik II. Lodewijk hield aan zijn twee kruistochten (de zevende van 1245 tot 1254 en de achtste van 1270 tot 1272) en zijn heldhaftige dood de titel 'de Heilige' over. Frederik is een markant geval: hij verkreeg in 1229 door pure diplomatie de controle over Jeruzalem, Bethlehem en Nazareth. Wat tegen hem speelde was het feit dat hij enkele jaren tevoren geëkscommuniceerd was, waardoor het interdict viel over de heilige plaatsen. Desalniettemin speelde hij het klaar dat kristenen zich vrij en zonder gevaar konden verplaatsen tussen de drie steden.

De kruistochten worden tegenwoordig gemakkelijk gebruikt als een slecht ekskuus om zich van de algemene malaise in konfrontatie met de islamwereld te ontdoen. Als de kruistochten al moeten beschouwd worden als "een uiting van religieuze discriminatie en onverdraagzaamheid", wat

dan te denken van het statuut van de Dhimm's in de islamitische landen? Niet-moslims betaalden (of betalen nog steeds, in sommige streken) een zware belasting om hun geloof vrij te mogen uitoefenen.

Nog een pikant voorbeeld van verdraagzaamheid: toen Imad ad-Din Zengi op 21 oktober 1139 het garnizoen van de stad Baalbek tot overgave had gedwongen, liet hij, ondanks een eed op de Koran, de garnizoenssoldaten kruisigen, de kommandant levend villen, de mannen afslachten en de vrouwen verkopen als slavinnen. Toen de Turken tegen het eind van de Eerste Wereldoorlog 1,2 miljoen Armeniërs lieten uitroeien (door Koerden), was er geen haan die er naar kraaide.

En zo zijn er in de geschiedenis van de islamitische wereld verschillende voorbeelden van zogenaamde verdraagzaamheid te vinden.

Pieter Van Ostaeyen, licentiaat in de Moderne Geschiedenis, student eerste kan Arabistiek en Islamkunde
Sara Geets, studente tweede kan Moderne Geschiedenis

Portocarero

Ik was verbaasd om in Herman Portocarero's (schrijver en Belgisch ambassadeur op Cuba) laatste boek volgend zitting te lezen van Che Guevara: "Het pad van de bevrijding moet worden gevolgd, zelfs indien dit miljoenen nucleaire slachtoffers zou maken. Cuba zal zonder vrees doorgaan tot de slachting die de finale verlossing betekent". Dit was een uittreksel van een artikel dat Che schreef voor 'Olijfgroen', het lijfblad van het leger. Het werd geschreven in 1962, toen Rusland dreigde om kernwapens op Cuba te zetten als reactie op de Amerikaanse middellangeafstandsraketten in Turkije.

Oke, ik geef toe dat Che een knapper kop dan Hitler had, maar wat er in zat was op zijn minst even gedemeteerd (wat tevens geldt voor iedereen die op zijn kot

nog een poster van die gek heeft hangen). Zelfs Philip De Winter zou zo iets nog niet over zijn lippen kunnen krijgen.

En dan te bedenken dat het telkens dit tuig (krakers, punkers, beroepsbetogers...) is dat gaat betogen tegen het NSV, Haider enzovoort. Soort zoekt soort zeker?

Remi Hauman, speciale licentie Marketing- en Salesmanagement (EHSAL) en licentiaat Arabistiek (KU Leuven)

Fokke & Sukke

De ingezonden brief van de heer Dupont naar aanleiding van de Fokke & Sukke-cartoon in Veto 23 vraagt om een reactie.

Zijn vergelijkingen ("intense minachting voor miljoenen gelovigen over de hele wereld") en parallellen ("en toont u aan van hetzelfde kaliber te zijn als de fascist van het Blok") vonden we wel erg kort door de bocht. Sir Thomas More zou zich omdraaien in zijn graf! Dergelijke drogredenen getuigen maar al te vaak van een gering gevoel voor humor en te weinig zelfreflectie. Een gevaarlijke combinatie. Relativering en humor zien wij juist als een belangrijk wapen tegen extreme denkbeelden en fanatieke groeperingen. De cartoons van Fokke & Sukke zijn onze manier om een steentje bij te dragen aan het openbare debat over de normen en waarden van een cultuur.

En zie wat het tot gevolg kan hebben: een algeheel 'mea culpa' van de paus!
Namens de makers van Fokke & Sukke, Jean-Marc van Tol

FOKKE & SUKKE BIEDEN HUN EXCLUSIES AAN

ALS DE PAUS VERGIFFENIS VRAAGT VOOR 20 EELIWIEN ZONDEN GEPLEEGD UIT NAAM VAN DE ROOMS-KATHOLIEKE KERK...

<http://www.foksuk.nl>

Man uit Lovendegem verdacht van fakbardiefstallen

Vorige week werd een man uit Lovendegem (Meetjesland) aangehouden op verdenking van diefstal in de Leuvense fakbars. Die juwelen aan de Leuvense drankkroon kregen het voorbije jaar aanhoudend 'bezoek'. Telkens waren er grote sommen geld weg en waren deuren, ramen of brandkasten zwaar beschadigd.

Rektor Oosterlinck, die beloofd had zich persoonlijk met de zaak bezig te houden, ondernam een dappere poging de boef te vinden. Na lange nachten van schaduwwerk en infiltratie in de onderwereld, dacht de rektor een spoor te hebben gevonden dat leidde naar het verre Limburg, meer bepaald naar Diepenbeek. Er kon geen twijfel meer zijn: die verdorpe rektor Harry Martens van het LUC wil de uitbreiding van zijn unieke financiën met het geld van onze studenten. Daar wilde onze rektor beslist een stokje voor steken. Hij belde meteen naar de onderzoeksrechter van Hasselt.

Niet alleen verklaarde die onderzoeksrechter zich onbevoegd, maar er werd ondertussen ook een hartig woordje gebabbeld met Oosterlinck op de Vlaamse Interuniversitaire Raad. Wat het échte politiewerk betreft: de man uit Lovendegem zit in voorlopige hechtenis, het onderzoek loopt nog. De verdachte komt niet uit het studentenmilieu. Van het geld van de fakbars is nog geen stuiver teruggevonden.

(bds)

Rechtzetting

Tijdens de wekelijkse race tegen de klok slopen enkele onnauwkeurigheden in het artikel *Het wel en wee van Rektor André (Veto 24)*. Zo werd gesteld dat rektor Oosterlinck geen enkel initiatief nam voor onderwijsinnovatie. Dat is niet juist vermits de KU Leuven zelf besliste een eigen onderwijsinnovatiefonds te creëren.

Deze gelden zijn wel erg bescheiden tegenover de toename van de onderzoeksfondsen gerealiseerd door de vorige regering en meebepleit door rektor Oosterlinck. Een stijging van de onderzoeksfondsen heeft bovendien zijn reperkusies op de basisfinanciering en dus op de budgetten voor het onderwijs. Elk binnengehaald onderzoeksproject leidt immers tot een aantal indirecte kosten (gebouwen, computers, extra belasting personeel) — de zogenaamde 'overhead', die op de basisfinanciering verhaald wordt. Dit is een illustratie van de stiefmoederlijke behandeling die het universitaire onderwijs ten nadele van het universitair onderzoek geniet.

Overigens, de uitspraak "Dillemans was een naam, Oosterlinck is een functie" was geen zinnig, en ook de "ruzie" tussen Sociale Raad en Van Gerven, waarop ex Sora-voorzitter Wyns doelde, moest een "meningsverschil" zijn.

Ekskuus, de redactie

kruiswoordraadsel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Zwitserse stad — Overschot 2 Aziatische republiek — Krijgsmacht 3 Slede — Schiereiland aan de Zwarte Zee — Dwarsmast 4 Raad — Drank 5 Voorzetsel — Muziekinstrument 6 Teug — Getijde 7 Etappe — Dringend 8 Bestaat — Groente — Nederlandse omroep 9 Genotmiddel — Wand 10 Modder — Graangewas.

Vertikaal — 1 Lastig kind — Sluitemiddel 2 Inborst, karakter — Bladvezels van agave-soorten 3 Op die wijze — Eenheid van elektrische spanning — Insect 4 Noordpoolbewoner — Kostuum 5 Muzieknoot — Zachte bast 6 Sluwe vondst — Europees eiland 7 Belemmering — Staatsbestel 8 Landbouwwerktuig — Lang vrouwenkleed — Bijbelse stad 9 Bloedwei — Lichaamsdeel 10 Vervoermiddel — Verzamelplaats voor afval.

Door Filip De Keukeleere

Burgerlijk ingenieurs stoppen semestersysteem voor jaren in de koelkast

Semestereksamens weggestemd

De kogel is door de kerk. Er komen binnen afzienbare tijd geen semestereksamens (semeks) in de faculteit Toegepaste Wetenschappen. Een voorstel tot invoering van het semestersysteem werd op de fakulteitsraad van 28 februari bij stemming van tafel geveegd. De studenten juichen deze beslissing toe.

Drie jaar geleden vroeg het Gemeenschappelijk Buro van de KU Leuven advies aan de Onderwijsraad over het invoeren van semeks in de eerste kandidatuur. Aanleiding hiervoor vormden de problemen bij de overgang van secundair naar universitair onderwijs, de lage slaagsijfers in eerste kan en het dalend aantal studenten. De Onderwijsraad zette enkele voor- en nadelen op een rijtje maar nam geen uitgesproken stelling in. Alle faculteiten moesten zelf maar in eer en geweten nagaan welke oplossing hen het beste leek.

Sindsdien leefde de hang naar semeks vooral in de groep eksakte wetenschappen. In de herfst van 1999 werden initiatieven genomen om tot een globale invoering van semeks te komen. Een interfacultaire werkgroep stelde op 19 oktober een aantal modaliteiten op voor een eventuele invoering van het semestersysteem.

Over de voor- en nadelen van semeks heeft altijd een hevige discussie gewoed. Voorstanders argumenteren dat de studiebelasting lager zou liggen door de spreiding, wat de slaagskansen vooral in de kandidaturen zou verhogen. Profen vinden het dan weer aangenaam om studenten in de les te hebben die hun leerstof van het eerste semester al beheersen, zeker als de vakken van het tweede semester hierop voortborduren. Een ander argument pro is de Europese harmonisatie waarvan professor Langouche, vicerektor eksakte wetenschappen, een pleitbezorger is. Een semestersysteem biedt volgens hem meer mogelijkheden voor Erasmus- en andere uitwisselingen, omdat men in het buitenland eveneens vaak met dergelijk systeem werkt.

Ook de tegenstanders van semeks hebben genoeg pijlen op hun boog. De verhoging van de slaagskansen wordt fel betwist. Niet elke eerstekanner slaagt erin om zich binnen de drie maanden zowel op sociaal als op studievak aan te passen aan een nieuwe omgeving. Bovendien valt door semeks de mogelijkheid van profeksamens in het water. Of

de studiedruk minder wordt wanneer men al in januari voor het uur van de waarheid staat, valt sterk te betwijfelen. De vrees bestaat dat studenten ook anders gaan blokken, meer gericht op van buiten leren van kleine hoeveelheden. Bij het jaarsysteem is men verplicht om syntetiserend en analyserend te werk te gaan en inzicht te verwerven in de samenhang van grotere brokken leerstof. Tenslotte zijn er ook enkele niet-onderwijskundige argumenten tegen semeks. Een student die van in het begin met examens in het hoofd zit, zal veel minder geneigd zijn om aan sport en cultuur te doen of zich in te schakelen in het verenigingsleven of de fakulteitskringen.

De studenten zijn vanouds niet echt te vinden geweest voor semeks. Ook bij Toegepaste Wetenschappen is dat het geval, al werden de laatste tijd wat nuanceringen aangebracht. Indien men toch zou overgaan tot een semestersysteem, dan diende dat te gebeuren onder strikte voorwaarden, namelijk over alle jaren in één keer en in heel de groep eksakte wetenschappen. Maar het blijft liever niet dan wel. Dat bleek ook nog eens uit een enquête die de Vlaamse Technische Kring (VTK) naar alle burgies rondstuurde.

Het voorstel dat uiteindelijk op de fakulteitsraad van 28 februari ter discussie stond, voorzorg in een opdeling van het academiejaar in twee semesters van dertien weken waarna examens wordt afgelegd over alle vakken. Deze regeling zou gelden voor alle studiejaar van de betrokken faculteiten (Wetenschappen, Toegepaste Wetenschappen, Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen) vanaf het academiejaar 2001-2002. Tot tevredenheid van de studentenfractie werd het voorstel weggestemd met vijftig stemmen tegen veertig bij vijf onthoudingen.

Na de bekendmaking van de uitslag verklaarde dekaan Yves Willems dat de stemming een duidelijk resultaat had opgeleverd en dat hij de beslissing op alle nivo's zou verdedigen. Hij voegde er ook nog aan toe dat hij nu voor de komende vijf jaar geen woord meer wou horen over semestereksamens. In plaats daarvan stelde hij voor om andere nieuwe methoden te onderzoeken om het onderwijssysteem te verbeteren. Wie Willems een beetje kent, weet dat zijn gedachtegang allicht in de richting van permanente evaluatie gaat. Maar dat is een ander verhaal.

Peter Mangelschots

Herdenking Romero

Op twee februari 1980 kreeg Oscar Arnulfo Romero, aartsbisschop van San Salvador, een eredoktoraat van de KU Leuven. Bij de uitreiking hield hij een toespraak over "De politieke dimensie van het geloof vanuit een optie voor de armen". Zijn ondubbelzinnig engagement voor de bevrijdingstrijd van de armen in zijn land werd hem echter niet door iedereen in dank afgenomen. Op 24 maart werd hij brutaal vermoord door een doodseskader, één dag na zijn dramatische oproep aan het leger om de repressie te stoppen ("no mataras").

Twintig jaar na zijn dood wil de universiteit haar eredoktor gedenken. De Universitaire Parochie stelde in het kader van het Jubileumjaar een bijzonder herdenkingsprogramma samen. Iedereen is natuurlijk van harte welkom.

PROGRAMMA

Woensdag 22 maart

• 18.15 uur: viering in de Begijnhofkerk, gevolgd door een broodmaaltijd.

• 20.30 uur: video over Romero, gevolgd door een gespreksavond, in Begijnhof 16.

Donderdag 23 maart

• 20.00 uur: filmvoorstelling 'Romero' met inleiding, in aula Michotte, faculteit psychologie en pedagogie, Tiensestraat 102.

Vrijdag 24 maart

• 4.00 tot 8.00 uur: ochtendwake met Romero-herdenking in de Begijnhofkerk, en aansluitend ontbijt in Begijnhof 16.

• 20.00 uur: Romerowake in samenwerking met het Latijns-Amerika Komitee. Met getuigenissen uit El Salvador en met medewerking van het solidariteitskoor Caminhando, in de Begijnhofkerk.

Meer informatie is te bekomen bij Piet Vandevoorde, tel 016/32 96 10 of 016/32 02 85.

Het Latijns-Amerikakomitee organiseert zelf op zaterdag 25 maart de twintigste Romerodag. Voor deze landelijke solidariteitsdag moet u wel naar de Beurshalle in Brugge. Daar kan u tussen negen en vijf kiezen uit info, debatten, tentoonstellingen, actie, viering, feest, en een speciaal gebeuren: 'klanken uit de kloof', een festival met twintig solidariteitskoren uit heel Vlaanderen. Meer info: tel. 050/31 17 33 of 050/38 63 51.

(fdk)

Debat rektorsverkiezingen KU Leuven

23 maart 2000 20 uur

inkom gratis

VHI 00.10

Auditorium Gaston Eyskens

Panelleden:

Prof. dr. Bernard Himpens (Fakulteit Geneeskunde — voorzitter VVPL)

Prof. dr. Emiel Lamberts (Fakulteit Letteren — voorzitter KADOC)

Prof. dr. ir. André Oosterlinck (Fakulteit Toegepaste Wetenschappen — rektorskandidaat)

Jorn Peeters (Loko — studentenvertegenwoordiger)

Prof. dr. Piet Vanden Abeele (Fakulteit ETEW — dekaan)

Prof. dr. Christoffel Waelkens (Fakulteit Wetenschappen — voorzitter VAP)

L O K O
's Meiersstraat 5 B-3000 Leuven
tel. 016/32.37.89.
fax. 016/22.01.03.

L O K O
Leuvense Overkoepelende Kring Organisatie

Vluchtelingen dreigen slachtoffer te worden van Europese integratie

In zowat elke lidstaat van de Europese Unie laat de discussie rond de aanpak van het vluchtelingenprobleem op. Toch slagen de lidstaten er niet in tot een gezamenlijke aanpak van het probleem te komen. Tot op heden wordt er vooral gekibbeld over een gelijke verdeling van de lasten van de opvang, waarbij vooral de staten die willen toetreden tot de Unie geïsoleerd worden. Over de menselijke kant van de zaak en een eengemaakte asielprocedure werd nagenoeg nog niets gezegd.

In België worden regularisaties doorgevoerd. Het zuiden van Spanje wordt geteisterd door uitbarstingen van vreemdelingenhaat tegen de immigrerende Noord-Afrikaanse gastarbeiders in de groente- en fruitteelt. Ekstreem-rechts is aan de macht in Oostenrijk... Overal gaat het vluchtelingendebat gepaard met hevige controverse. De tijd echter dat het vluchtelingenprobleem een zaak van de afzonderlijke landen in Europa was ligt reeds lang achter ons. Om verschillende redenen dringt zich een Europees asielbeleid op. In het kader van de Europese Unie werden de Schengen-overeenkomsten gesloten waardoor de binnengrenzen tussen het merendeel van de lidstaten wegvielen. Zo kan men van het ene naar het andere land reizen zonder dat er grenskontroles plaatsvinden.

Hoewel vluchtelingen niet zomaar hun land van opvang mogen verlaten, houdt men in de praktijk maar weinig meer tegen. Duidelijkheid over welke lidstaat de asielaanvraag moet behandelen, dringt zich dus op. Zoniet bestaat het gevaar dat asielzoekers aan het zogenaamde *asylum-shopping* gaan doen wanneer hun aanvraag in het land van eerste opvang afgewezen is. Op die manier kunnen asielzoekers jaren rondlopen op zoek naar een land dat hen opvangt.

Menselijk

De noodzaak aan een eengemaakt Europees beleid omtrent vluchtelingen steunt echter ook op inhoudelijke argumenten. Zo hebben alle lidstaten de Konventie van Genève ondertekend maar zijn er grote onderlinge verschillen in de toepassing ervan. De ene lidstaat is veel restriktiever dan de andere met betrekking tot de vluchtelingdefinitie die in de Konventie wordt gebruikt en de asielprocedures bieden niet overal dezelfde waarborgen. Uiteindelijk is er een situatie gekreëerd waarbij de lidstaat die over het asielverzoek oordeelt van doorslaggevend belang is voor de kansen op erkenning als vluchteling.

Bovendien is het zo dat er nu een verplichting op de Europese Unie rust om een degelijk vluchtelingenbeleid op poten te zetten. Sinds het Verdrag van Amsterdam heeft de Europese Unie op gedetailleerde wijze de bevoegdheden van de Raad van Europa inzake immigratie- en asielbeleid opgesomd. De vooropgestelde maatregelen moeten tegen het jaar 2004 worden genomen. Hoewel de Raad dus de bevoegde instantie is om deze maatregelen te nemen, speelt de Europese Commissie een minstens even belangrijke rol. Zij heeft op de Europese topconferentie in het Finse Tampere (14-15 oktober 1999) de opdracht gekregen om de nodige maatregelen uit te werken die het Europese asielbeleid gestalte moeten geven.

Totnogtoe is er van de geplande regelingen echter niet veel in huis gekomen. In Tampere werden veel mooie principes en beloften voorgesteld zonder dieper in te gaan op de praktische uitwerking ervan. Zo beloofden de lidstaten meer te doen aan de

echte oorzaken van migratie. Naast het bestrijden van armoede en werkloosheid moet er meer aandacht komen voor konfliktpreventie, mensenrechten en de bescherming van minderheden, vrouwen en kinderen. Wat de daadwerkelijke opvang van vluchtelingen betreft, werd het het Fort Europa alleen maar versterkt.

Wel besloten de staten tot het nemen van repressieve maatregelen tegen de categorieën van *onechte* vluchtelingen, zoals de slachtoffers van mensensmokkel, maar tot een eengemaakte asielprocedure is het — overigens naar verwachtingen — niet gekomen. Volgens de European Council on Refugees and Exiles (ECRE) is het Europa zelf echter dat verantwoordelijk is voor het groeiende succes van die mensensmokkel. Hun redenering is dat het niet verwonderlijk is dat als je alle legale toegangspoorten tot Europa afsluit, mensen een beroep doen op illegaal werkende en malafide mensensmokkelaars. Trouwens, zo oordeelt de ECRE, doet het feit dat men op een illegale manier naar Europa komt, geen afbreuk aan het recht van asiel. Het is niet omdat je met een vals paspoort Europa binnenraakt dat je een valse asielzoeker bent. Veel vluchtelingen kunnen trouwens niet aan de nodige reisdokumenten en paspoorten geraken.

De hoop van de vluchtelingen ligt nu bij Europees commissaris Vittorino. Hij is verantwoordelijk voor het asielbeleid en heeft al te kennen gegeven redelijk ver te willen gaan in de harmonisatie van het asielbeleid. Ook het Europees parlement heeft zich in het recente verleden al vaak geprofileerd als een pleitbezorger van een geharmoniseerd asielbeleid. Zoals gezegd is het echter de Raad die beslist en daar zijn vooral de Duitsers, Fransen en Nederlanders

de grote voortrekkers. Zij vangen dan ook het meeste vluchtelingen op en zijn dus meer gebaat bij een zo evenredig mogelijke spreiding van aantallen en lasten. Vooral Duitsland pleit al jaren voor een eerlijkere *burden-sharing*, via een financiële bijdrage of een fysieke spreiding over de lidstaten.

Ook België liet zijn stem reeds horen. Ons land pleitte in Tampere een vorm van bijkomende bescherming voor de grote groep asielzoekers die geen vluchteling zijn onder de Konventie van Genève. Ook die mensen hebben nood aan bescherming en kunnen niet teruggestuurd worden. Daarom wou België voor hen een zogenaamd B-statuut organiseren. Het pleidooi voor een bijkomende bescherming op Europees niveau is uiteraard toe te juichen. Anderzijds is België weinig consequent met zichzelf. Bijkomende bescherming wordt blijkbaar niet zo belangrijk geacht dat België zelf al concrete initiatieven zou nemen in deze materie. Hoewel de asielprocedure binnenkort wordt hervormd — de voorbereidingen zijn al druk bezig — wordt er met geen woord gerept over het bijkomende bescherming, laat staan over het uitwerken van een statuut voor deze categorie van de facto-vluchtelingen.

De vluchtelingenproblematiek weegt ook op de toelatingsprocedure voor de kandidaat-lidstaten. Het asielbeleid zoals het op dit moment gevoerd wordt, is hen opgedrongen. In dit opzicht bevinden deze Centraal- en Oost-Europese staten zich tussen hamer en aambeeld. Willen zij toetreden, dan zullen zij de bestaande reglementering moeten overnemen. Maar als zij die maatregelen toepassen en zich inschakelen in het Europese asielbeleid zullen zij in de toekomst de grootste aantallen asiel-

zoekers moeten opvangen en zullen zij functioneren als bufferstaten voor de huidige EU-lidstaten. Vooral de toepassing van de Konventie van Dublin zal daarvoor zorgen. Grof geschetst komt de toepassing van de Konventie erop neer dat de staat waarlangs de vluchteling de EU binnenkomt, verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek. Geografisch gezien zal dat in de meeste gevallen een Centraal- of Oost-Europese land zijn.

Lichtpunten

Toch vallen er enkele lichtpunten te bespeuren in het Europees beleid. Momenteel wordt gewerkt aan een Europees vluchtelingenfonds, dat de financiering van projecten rond vluchtelingen in Europa moet stroomlijnen. Het uitgetrokken budget — zesentwintig miljoen euro dit jaar — wordt door waarnemers echter aan de lage kant beschouwd en ook over de manier waarop het geld zal worden aangewend bestaat nog veel onduidelijkheid. Verder heeft men eindelijk werk gemaakt van een structurele aanpak van de vluchttoezaken door de oprichting van de High Level Working Group on Immigration and Asylum (HLWGIA), die al een aantal actieplannen voor een reeks landen van herkomst van asielzoekers heeft opgesteld. Volgens de ECRE dreigt de aanpak van deze HLWG echter zo restriktief te worden dat het in de toekomst alleen nog moeilijker zal worden om de EU binnen te komen. Men werkt immers vooral aan toegangsbeperkende maatregelen zoals het installeren van immigratie-ambtenaren aan de luchthavens en het regelen van terugname-overeenkomsten met de landen van herkomst.

Een asielbeleid waarbij Europa zich van zijn humane kant laat zien is duidelijk nog niet voor morgen. Men kan zich echter evenzeer de vraag stellen naar de zin van een uitgewerkt en humaan Europees asielbeleid als in de toekomst minder en minder mensen hun toevlucht tot Europa kunnen nemen om bescherming te zoeken tegen vervolging.

Nikolas Cloet

Louis Tobback in de bloem gezet

Donderdagavond zestien maart is de Leuvense burgemeester Louis Tobback tijdens de opnames van het Radio Twee-programma "De Stamgasten" met bloem begoten. Deze ludieke actie werd opgeëist door een tot nog toe ongekende vereniging die zich *Anarchië* laat heten. Naar eigen zeggen was het een reactie op de figuur van Tobback als bezielder van het *Law and Order* beleid. In een persmededeling die de actiegroep verspreide op Internet staat dat zij met deze ludieke actie hun verzet tegen de Big Brotherpolitiek wil verzetten.

Tobback's veiligheidspolitiek — en dan vooral het proelballonnetje over de bewakingskamera's — is de organisatie een doorn in het oog. De groepering laat weten ook een taarting voor Tobback in peito te hebben. Reeds enkele weken hangen er affiches in het Leuvense met het portret van de burgervader en een schietschijf. De begeleidende tekst ligt er niet om: "Tobback uw taart komt eraan." Volgens het persbericht is dat het ironische: "Alle kamera's ten spijt weten alleen wij of en hoe Tobback getaart zal worden."

(mvs)

De persmededeling kan bekeken worden op <http://www.angelfire.com/stars/LouisTobback>

Mijnheer de minister, er worden onschuldige mensen opgesloten

Als u ging dineren in Sedes of Alma Twee, bent u vast en zeker al lastig gevallen door de mensen van Gastvrij Leuven. Zij willen studenten motiveren brieven te schrijven naar het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin onder andere de opsluiting van (minderjarige) asielzoekers wordt aangeklaagd.

Gastvrij Leuven is een bundeling van organisaties en individuen die samen willen nadenken over een open en gastvrij asiel- en migratiebeleid. Zij willen activiteiten en acties organiseren in solidariteit met vluchtelingen en mensen zonder papieren, en het

contact tussen Belgen en die mensen bevorderen. Dat kan je lezen op het folderdje van de jongste telg onder de Leuvense jongerenverenigingen. In december van vorig jaar kwamen leden van verschillende politieke jongerenverenigingen bijeen om 'over de partijgrenzen heen' een initiatief te nemen rond de vluchtelingproblematiek.

Geografie

Op de stichtingsvergadering van Gastvrij Leuven was nog niet geheel duidelijk welke richting het initiatief uiting. Anke Dewilde (studente geografie aan de KU Leuven en tijdens de vakantie begeleidster in het open vluchtelingencentrum van

Kapellen): "We waren eerst van plan een fakkeltocht te houden. Daar krijg je veel aandacht mee van de media, maar mensen écht mobiliseren doe je dan niet. Daarom hebben we besloten om ons aan een briefschrijffaktie te wagen."

De schrijfsels van Gastvrij Leuven komen terecht in de brievenbus van de minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne. Vooral de politiek van de gesloten asielcentra krijgt ervan langs in de brieven: "Niet zonder enig gevoel voor teleurstelling stel ik vast dat het beleid van de regering jegens mensen zonder wettige verblijfstatus niet van haar inhumane karakter ontdaan is, de verstrekte regularisatieperiode ten spijt. Nog steeds worden onschuldige mensen op-

gesloten in gesloten asielcentra. Nog steeds leven mensen zonder papieren in totale onzekerheid. En nog steeds lijken de beleidsmakers niet geneigd om de eigenlijke bron van het vluchtelingenprobleem aan te pakken."

De schrijvers willen minister Duquesne ook wijzen op het Internationaal Verdrag over de Rechten van het Kind dat België in 1991 ondertekende. Nu, acht jaar later, treedt ons land dit verdrag nog steeds niet met de voeten door de opsluiting van tientallen kinderen in gesloten vluchtelingencentra.

Gastvrij Leuven poot haar schrijffacties neer in Alma Twee en Sedes. Ondertussen wordt op video de schrijvende getuigenis getoond van een vrouw die in een gesloten centrum heeft gezeten. Ook een politicus werd geïnterviewd. Hij ontkent het verhaal van de vrouw.

Er zijn tot nu toe driehonderdtwintig brieven geschreven. De aktievoerders zijn ook van plan om in de Leuvense scholen uitleg te gaan geven over het asielbeleid en de consequenties ervan.

Bart De Schrijver

Kontaktadres: Mechelsestraat 116, ofwel Anke Dewilde, GSM 0478/37 03 58.

Juristen nemen deel aan pleitwedstrijd in Washington

Met het pleitvirus besmet

Aar jaarlijkse gewoonte nemen rechten studenten deel aan internationale pleitwedstrijden. Er zijn verschillende van dergelijke toernooien, waar telkens ploegjes van een vijftal getalenteerde juristen worden heengestuurd. Meestal komen respectievelijk internationaal recht, internationaal humanitair recht en de mensenrechten aan bod. De meest prestigieuze wedstrijd is misschien wel de Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition in Washington.

De Leuvense delegatie, vertegenwoordigd door Ellen Goetstouwers, Sophie Peperstraete, Kira Vermang, Koenraad Theeuwisen en Yves Sacreas, won op 26 februari de nationale ronde van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en trekt in de paasvakantie naar Washington. Vorige jaren dongen ook Namen, Gent en Antwerpen mee naar de eer om België in de Verenigde Staten te vertegenwoordigen. Dit jaar was de tegenstand niet echt groot. De ploeg van de VUB werd volgens de Leuvense studenten een beetje aan haar lot overgelaten en was ook minder goed voorbereid. Toch was de nationale ronde een zenuwachtige bedoening. Twee Leuvenaars moesten samen met de Brusselse tegenstanders anderhalf uur in een kamertje wachten op het ultieme pleitmoment.

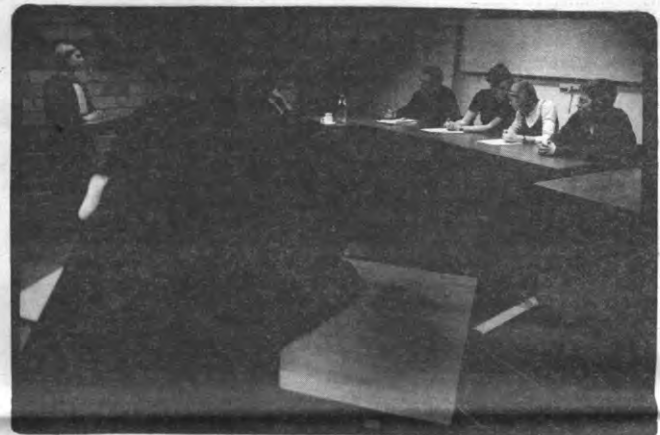
Virus

Lange tijd geleden, in 1987, won de KU Leuven de internationale ronde. Vorig jaar eindigde de Leuvense ploeg op de achtste plaats. In Washington zal er gedurende drie dagen tegen vier verschillende landen gepleit worden. Na deze voorronde volgt er een soort bekerfinale: de winnaar schakelt zijn tegenstander rechtstreeks uit. De Leuvense ploeg zou goed voorbereid zijn, maar een portie geluk is steeds noodzakelijk. Veel hangt af van de tegenstanders die je in de voorronde treft. Aziaten zouden zich een jaar aan een stuk voorbereiden.

Ook de Duitsers zijn gevreesde tegenstanders. De Angelsaksische landen genieten het taalvoordeel en hebben meer de traditie van pleiten en aktief optreden.

Deuren

De fiktieve zaak handelt over een virus dat via de lucht overdraagbaar is en de gezondheid van de bevolking van een ontwikkelingsland bedreigt. Een multinational uit een industrieel land heeft in dat ontwikkelingsland een dochterbedrijf dat een farmaceutisch middel test op de plaatselijke bevolking. De autoriteiten in het industrieel land pretenderen dat de manier waarop de testen uitgevoerd worden een inbreuk op de mensenrechten impliceert en waarschuwen voor de consequenties. Het ontwikkelingsland meent dat de manier waarop de testen uitgevoerd worden een inbreuk op de mensenrechten impliceert en waarschuwen voor de consequenties. Het ontwikkelingsland meent dat de manier waarop de testen uitgevoerd worden een inbreuk op de mensenrechten impliceert en waarschuwen voor de consequenties. Uiteindelijk komt de zaak voor het Internationale Gerechtshof. De partijen moeten hier uitermate beleefd zijn: het Hof wordt met stijlformules aangesproken alvorens men zijn zegge kan doen. Bovendien werkt men met tijdslimieten. Rechters, professoren, voormalige deelnemers, advocaten en ambassadeurs zullen de jury vor-

(foto Pieter Van der Aa)

men. De ploegen mogen geen teken geven van welk land ze afkomstig zijn.

De pleitwedstrijd is zeer duur. Voor het hotel en de reis wordt de prijs op tweehonderdduizend frank geschat. Sponsors zijn de alumni van het Vlaams Rechtsgenootschap (VRG), de faculteit Rechten en enkele advocatenkantoren. Interesse voor het internationaal recht en mond-aan-mondreklame door vroegere deelnemers maakten de juristen warm voor de wedstrijd. De pleitwedstrijd heeft ook de reputatie deuren te openen. Het is natuurlijk wel zo dat de studenten die kunnen participeren, geselecteerd werden en dus tot de betere studenten behoren. De deelnemers van vorig jaar studeren in Chicago of werken bij een zeer groot advocatenkantoor. Dit wordt niet beschouwd als de reden om te participeren, maar wel als een prettige nevenwerking.

Internationaal succes in Washington kost de deelnemende studenten zweet en tranen. Kira lucht graag haar hart en wenst de situatie te schetsen: sinds vorige week begon ze haar belangrijkste cursus te onderlijnen. Ellen vertelt hoe zwaar de kerstavakantie wel was: men stopte ten vroegste om één uur 's nachts met het opstellen van de konklusies. Koenraad combineert de pleitwedstrijd met een functie bij het VRG, maar algemeen wordt de vrije tijd van de groep beheerst door dit ene evenement. Unaniem wordt er beaamd dat een pleitwedstrijd niet bevorderlijk is voor je sociale kontakten en je liefdesleven. Ondanks de vele opofferingen vinden de vijf studenten de pleitwedstrijd echter een bijzonder toffe ervaring.

Nathalie Van Leuven

Algemene Vergadering Acco

Op dinsdag 28 maart 2000 organiseert de Koöperatieve Vennootschap Acco haar algemene vergadering van aandeelhouders. Iedereen die een lidkaart heeft (dat kaartje met die oude foto erop) is welkom.

De vergadering heeft eerst een formeel gedeelte: de jaarrekening en het budget dienen te worden goedgekeurd. Sommige bestuurders worden benoemd, anderen ontslagen. Daarna moet kwijting worden gegeven. Om de vergadering af te ronden, is er gelegenheid vragen te stellen over het beleid van Acco. Wie vragen of opmerkingen heeft voor Acco is van harte welkom.

(ndm)

Algemene Vergadering Acco op dinsdag 28 maart 2000 om 19 uur in de studio Pedagogie, Vesaliusstraat 2 in Leuven. Vergeet je Acco-lidkaart niet.

(advertentie)

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Katern gevangenis

Er zijn in dit land én in deze stad hoge muren, tralies en sellen. Als je iets fout doet, word je gestraft. Zware fouten brengen zware straffen met zich mee. Dat lijkt logisch. Toch zijn er grove kantjes aan de problematiek. Eens gevangen sta je volkomen machteloos. Eenvoudige zaken als je kledij, je sportbeoefening, je persoonlijkheidsontplooiing en je familiecontacten zijn evidenties die vervagen.

In het eerste luik van deze katern wordt het beleid rond het gevangeniswezen belicht. Daarover leer je alles op deze pagina. Vervolgens gaan we in op de plannen die de Witte Ridder, alias

minister van Justitie Marc Verwilghen, heeft voor jeugddelinquenten, op pagina zeven. De alternatieven die geboden worden voor het streng straffen van jongeren komen ruimschoots aan bod in het interview op de middelste bladzijden. Om te eindigen nemen we een kijkje langs de andere kant van de tralies, voor vele mensen nog een onbekende schemerzone, namelijk die van het justitieel welzijnswerk. Je raadt het ongetwijfeld: pagina tien.

(nvl/avdm)

Welk beleid wil Verwilghen?

De gevangenis op drift

Een invalshoek die vaak achterwege gelaten wordt wanneer over gedetineerden en gevangenis gesproken wordt, is die van het beleid. Een en ander loopt verkeerd: overbevolking, verouderde gevangenis, de macht van de gevangenisdirecteuren. In een poging hieraan te verhelpen, heeft minister van Justitie Marc Verwilghen een detentieplan toegevoegd aan zijn veiligheidsplan, dat een paar maanden geleden is bekendgemaakt.

Hét grootste probleem: de uitvoering van de vrijheidsstraf is sinds het ontstaan van België niet wettelijk geregeld. Vorige eeuw werd wel poging daartoe gedaan, maar ruim honderdvijftig jaar later is er nog steeds geen parlementaire regeling. Op dit moment worden gevangenis grotendeels gerund op basis van omzendingbrieven van het ministerie van Justitie. In 1996 gaf toenmalig minister van Justitie Stefaan De Clerck opdracht aan strafrechtsspecialist Lieven Dupont van de KU Leuven een voorontwerp van Beginselenwet gevangeniswezen en tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraffen te schrijven. Na een jaar onderzoek voltooide de prof zijn taak. Op dit ogenblik vergadert de commissie Dupont over het wetsontwerp. Naar alle waarschijnlijkheid wordt het binnenkort ter stemming aan het parlement voorgelegd.

Overbevolking

Het beleid rond gevangenis heeft het hoofd te bieden aan heel wat ernstige problemen. Overbevolking, verouderde gevangenis, gevangenisdirecteuren die te veel autonomie kennen — het is maar een kleine greep uit het gamma.

Gevangenis kunnen in principe worden opgedeeld in twee groepen, namelijk strafhuizen en arresthuizen. In een arresthuis verblijven gedetineerden die nog niet berecht zijn maar in voorlopige hechtenis zitten. Een strafhuis herbergt personen die veroordeeld zijn tot een gevangenisstraf. Dit onderscheid is echter verwaterd ten gevolge van overbevolking.

België heeft momenteel tweëndertig gevangenis. In Vlaanderen zijn er zestien, in Brussel twee en in Wallonië veertien. Er is ook één 'inrichting tot bescherming van de maatschappij', die zich in Franstalig België bevindt. Te weinig en verouderd, en dus krijgen sommige gevangenis in de nabije toekomst meer sellen of een modernere infrastructuur. Ook zullen er nieuwe strafinrichtingen komen.

Een gevangenisdirecteur heeft vrij veel autonomie. Hij kan bijvoorbeeld beslissen of een gevangene een filmvoorstelling mag bijwonen of niet, zonder dat hij deze beslissing moet motiveren. Het spreekt vanzelf dat dit aanleiding kan geven tot willekeur. Het beleid in de gevangenis onderling is ook nog eens verschillend en hangt af van onder andere de ingesteldheid van directeuren, middelen, grootte en architectuur.

Het gevangeniswezen in ons land wordt beheerd door een sekretaris-generaal, die onder het gezag van de minister

van Justitie staat. Deze heeft bevoegdheid over zes grote afdelingen, waaronder het Direktorat-Generaal Strafinrichtingen (DGSI) en het Direktorat-Generaal Rechterlijke Organisatie.

Op dit ogenblik heeft de minister van Justitie inspraak in het beleid van het Direktorat-Generaal Strafinrichtingen, waardoor dat te weinig autonoom kan werken. Als de federale regering besluit een ander beleid te

sterk op de voorgrond. Dat houdt in dat je criminaliteit beschouwt als een inbreuk op mensen en relaties. De betrokken partijen — slachtoffer, dader en maatschappij — moeten de gelegenheid krijgen die verstoorde relaties te herstellen. Zo wil men evolueren van een vergeldend strafrecht, waar de schuld en de strafmaat centraal staan, naar een herstelrecht met als kernbegrippen de verwachtingen en behoeften van de betrokken partij. Het is wel niet de bedoeling dat het strafrecht zich al te sterk op de slachtoffers richt. Daders moeten ook gerespecteerd worden, als mens en als burger. Om dit te verwezenlijken, stelt de minister een aantal projecten voorop.

Vooreerst zal de penitentiaire beginse-

drijven pleegt, de straf krijgt van het misdrijf dat de hoogste strafmaat kent. Op dit punt loopt het detentieplan mank. Het inperken van deze samendrukbaarheid zal ervoor zorgen dat de gevangenis meer en meer bezocht worden met langgestraften.

Overbevolking wil men dan weer aanpakken via verschillende deelprojecten. Evaluatie van de voorlopige hechtenis is een eerste initiatief. Men denkt er bijvoorbeeld aan het elektronisch huisarrest in te voeren. Een tweede deelproject draait rond straftoemeting. Sommigen pleiten ervoor gevangenisstraf slechts als allerlaatste oplossing te beschouwen, en alternatieve straffen uit te werken.

Overigens wordt overbevolking medeveroorzaakt dooraf er ook psychiatrische patiënten in strafinrichtingen zitten. Zij horen in principe natuurlijk thuis in een gespecialiseerde medische instelling. Het detentieplan deelt geïnterneerden op in drie groepen: *high-riskpatiënten*, *medium-riskpatiënten* en *low-riskpatiënten*. Het rapport van de commissie Internering wordt nu grondig bestudeerd op het kabinet van Justitie. Daarna zal met de sektor zelf overleg gepleegd worden omtrent mogelijke acties.

Konsulent

In de gevangenis zelf worden herstelkonsulenten aangesteld. Die hebben onder andere de opdracht gedetineerden te informeren over de verantwoordelijkheid die ze dragen ten opzichte van hun slachtoffer, en het slachtoffer informeren over het detentietraject. Vormingsdiensten van de administratie en de universiteiten gaan het profiel van zo'n konsulent verder uitwerken. Op dit ogenblik lopen er al herstelprojecten in zes gevangenis.

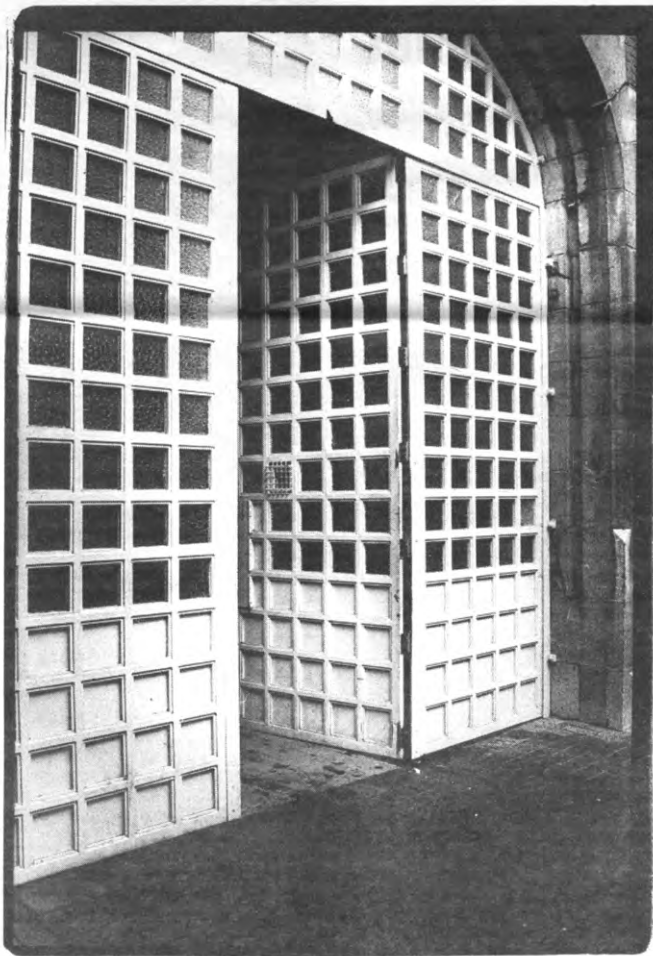
Op het detentieplan zijn er verschillende kritieken te formuleren. Het begrip herstelrecht in het plan van minister Verwilghen verwijst naar wat men in de criminologie *restorative justice* noemt. Dat wil zeggen dat de dader gekonfronteerd wordt met zijn daad en dat het slachtoffer kan zeggen wat hem of haar is aangedaan. Hierbij geeft men als het ware het konflikt terug in handen van de rechtstreeks betrokken partijen.

Op dit ogenblik is er een wettelijke regeling voor strafbemiddeling, maar deze vorm van straftoemeting wordt in de meeste arrondissementen slechts marginaal toegepast. Over de manier waarop de herstelgedachte in voege moet worden gebracht, blijft de minister zeer vaag. Zoals het er nu uitziet, lijkt het alsof men het herstelrecht voor de kar van de traditionele strafrechtpleging wil spannen.

Wanneer Verwilghen het over herstel heeft, betreft hij daarbij ook de gevangenis. Een initiatief in deze richting is het aanwerven van herstelkonsulenten. In het detentieplan somt de minister wel een aantal opdrachten op voor deze nieuwe beroepscategorie, maar ook hier blijft het heel vaag. De bewoordingen laten een dermate grote interpretatieruimte over, dat er over de operationele invulling van dit beroep nog veel dient gezegd te worden.

De problemen die hier gestuurd werden, zijn zeker geen ekshaustieve opsomming. Ze tonen aan dat er nog enorm veel werk aan de winkel is in de uitvoering van de gevangenisstraf.

Luc Robert
An Van De Moortel

(foto Steven Van den Eede)

voeren, moet het personeel van de instelling zich aanpassen. De opdrachtsverklaring van het DGSI die het enkele jaren geleden opstelde, benadrukt veiligheid en reïntegratie. De nieuwe minister van Justitie Marc Verwilghen vindt echter vooral de herstelgedachte belangrijk. Dus moet de opdrachtsverklaring worden herschreven en het beleid aangepast.

Antwoord

De minister heeft namelijk een detentieplan toegevoegd aan zijn veiligheidsplan, in een poging om de problemen een antwoord te bieden. Daarin komt de herstelgedachte

lenwet aangepast worden. Hierdoor wil men de rechten en plichten van gedetineerden binnen een strafinstelling regelen. Een tweede project behandelt de externe rechtspositie van gevangenen. Alle beslissingen daarover zullen genomen worden door strafuitvoeringsrechtbanken. Dat gaat dan over het toekennen van penitentiair verlof, elektronisch toezicht enzovoort. Om dit project mee te helpen realiseren wordt er een Commissie Straftuitvoeringsrechtbanken opgericht.

Voor bepaalde ernstige delikten zal de regering werk maken van de *onsamendrukbaarheid* van de straf. Samendrukbaarheid wil zeggen dat iemand die meerdere mis-

Daar waar wonden gezalfd worden

Eens in de penarie van het gevangeniswezen geraakt, staan er buiten de gevangensmuren nog honderdduizend obstakels in de weg voor een menselijk bestaan.

Huisbazen bijvoorbeeld dreigen vaak de inboedel van de gevangene op straat te zetten. Vele vragen en problemen hopen zich op in een eenzame sel. Lang geleden startten vrijwilligers met het bezoeken van de gedetineerden. Momenteel bestaat er ook het justitieel welzijnswerk, georganiseerd in VZW's, dat subsidies krijgt van de Vlaamse regering.

Vanaf het moment dat iemand een misdrijf gepleegd heeft, zelfs indien hij nog niet in aanraking is gekomen met de politie, kan hij beroep doen op het justitieel welzijnswerk. Vroeghulp, een afdeling van het justitieel welzijnswerk, concentreert zich op het eerste stadium van contact tussen de cliënt en de strafrechtsbedeling. Zij begeleiden voornamelijk mensen in voorlopige hechtenis.

Anderhalf

Veto: Is er sprake van een opwaardering van het justitieel welzijnswerk?

Katlijn Vander Meeren: «Onlangs zijn er voor het justitieel welzijnswerk subsidies vrijgekomen. Mieke Vogels, bevoegd voor de Vlaamse welzijnsektor, geeft extra middelen. Wij krijgen dit jaar anderhalve mankracht bij en volgend jaar zal er nog uitbreiding komen. Justitieel welzijnswerk en slachtofferhulp zijn stokpaardjes van de minister. Ik denk dat dit vooral gekomen is sinds de affaire-Dutroux. Voordien waren we een sektor die weinig aandacht kreeg.»

Veto: Wat houdt vroeghulp precies in?

Vander Meeren: «Allereerst geven we juridische informatie aan de cliënt. Mensen die in voorlopige hechtenis zitten, moeten regelmatig voor de raadkamer verschijnen. Ze vragen zich af wat dat is, hoe het daar aan toe gaat. Ze vragen zich af of ze een advocaat of een pro-deo-advocaat moeten contacteren. Ook helpen we met praktische problemen: mensen moeten soms heel plots naar de gevangenis. Zo zijn er af en toe nog dieren in huis en vraagt men ons om een dierenasiel te zoeken. Heel veel mensen zijn alleen en zouden absoluut niet weten aan wie ze dat kunnen vragen. De werkgever moet vaak vervuld worden. De emotionele hulp is bovendien erg belangrijk. De aanhouding is heel ingrijpend, zeker als dat de eerste keer gebeurt. Een aantal mensen zitten met een schuldgevoel dat ze kwijt willen, hebben problemen omwille van de scheiding, enzovoort. Als het nodig is, verwijzen we mensen door naar andere diensten. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij alcohol- en drugproblemen of psychiatrische problemen. Verder werken we voorstellen uit voor een vrijheid onder voorwaarden (VOV).»

«Het is zo dat, wanneer het onderzoek loopt, de onderzoeksrechter een opdracht kan geven dat de dader vrij mag worden gelaten onder voorwaarden. Voor de mensen, voor wie de onderzoeksrechter geen VOV heeft aangeboden, zoeken wij naar een mogelijkheid indien de cliënt dat wil. Enkel in Leuven houdt het justitieel welzijnswerk zich bezig met het voorstellen van de VOV.»

«Voor de wet op de VOV bestond, werd er een sociaal rapport afgegeven aan de onderzoeksrechter. Toen de wet er gekomen is, hebben we besloten dat we ons met deze problematiek zouden blijven bezighouden. Dit gebeurt in samenspraak met de advocaat. Jonge advocaten zijn steeds blij dat ze kunnen samenwerken met onze dienst, omdat ze vaak nog geen zicht hebben op welke alternatieven er bestaan naast de gevangenis.»

Veto: Vroeghulp concentreert zich op het eerste stadium van contact tussen de cliënt en de strafrechtsbedeling. Op welke manier vinden de mensen de weg naar uw dienst?

Vander Meeren: «De grootste groep die beroep doet op onze dienst, zijn mensen die in voorlopige hechtenis zitten in de hulpgevangenis van Leuven. Iedereen die in de hulpgevangenis terecht komt, wordt automatisch gezien door de sociale dienst. We hebben een voorstellingstekst van vroeghulp, die daar gegeven wordt aan de cliënt. Op basis van die tekst kunnen ze kiezen of ze contact willen met iemand van vroeghulp of niet. Verder worden mensen, die niet in de gevangenis zitten, doorverwezen

den duurt, verliest men vaak zijn woonst. We trachten dan te bemiddelen met de huisbaas. Als dat niet lukt, zoeken we allerleest familie of vrienden, die de meubels en persoonlijke zaken uit het gehuurde goed kunnen halen. We hebben zelf al een keer verhuisd, omdat er werkelijk niemand was die de inboedel van onze cliënt kon verhuizen. Dit soort situaties proberen we zoveel mogelijk te beperken.»

Veto: Vroeghulp richt zich ook op de familieleden van de daders.

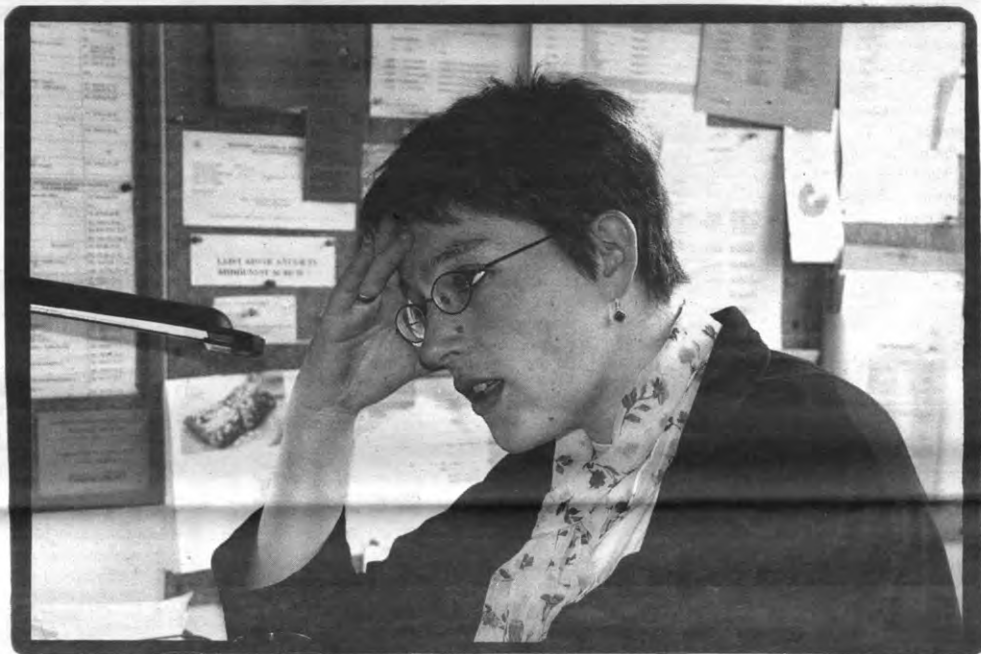
Vander Meeren: «Ja, we merken dat de familie vaak in de kou blijft staan. Ze worden vaak gekonfronteerd met totaal nieuwe problemen: vaak valt de kostwinner weg.

voor de andere kinderen. We hebben alle scholen, de Centra voor Lerarenbegeleiding (CLB's) en diensten uit het Leuvense verteld dat dit boek is uitgegeven en dat ze het boek kunnen aanschaffen en gebruiken als ze in aanraking komen met kinderen van gedetineerden. Ook is er een subteam in het justitieel welzijnswerk dat werkt rond kinderen van gedetineerden.»

Gevangeniskrantje

Veto: Wat doet het justitieel welzijnswerk aan de situatie in de gevangenis?

Vander Meeren: «Er is een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeen-

(foto Rolf Op de Beeck)

via rijkswacht en politie. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de politie weet dat iemand alcoholproblemen of familiale problemen heeft. Toch worden er nog niet zo veel mensen doorverwezen door rijkswacht en politie. We proberen daaraan te werken.»

Veto: Is het niet moeilijk om deze mensen, wiens job bestaat uit repressief optreden, aan te moedigen om de dader door te verwijzen voor opvang in de welzijnsektor?

Vander Meeren: «Mijn kollega heeft vorming gegeven aan ordediensten. Ze zei dat het voor een aantal rijkswachters en politieagenten nog moeilijk is om de dader door te verwijzen naar de hulpverlening. We merken dat de dienst slachtofferhulp veel meer doorverwijzingen krijgt. Het belangrijkste is eigenlijk dat zij al weten dat wij bestaan.»

Werkgever

Veto: Tijdens een voorlopige hechtenis wacht de dader op een uitspraak van de rechter. Er is grote gerechtelijke achterstand met bijzonder lange wachttijden tot gevolg. Hoe belastend is dit voor de gedetineerden?

Vander Meeren: «Het verschrikkelijke aan de voorlopige hechtenis is dat je niet weet hoe lang je in de gevangenis zit. Het is heel moeilijk in te schatten wanneer iemand gaat vrijkomen. Het vervelende is ook dat hoe langer iemand in de gevangenis zit, hoe verschrikkelijker de gevolgen worden voor de persoon in kwestie. Na één maand voorlopige hechtenis mag een werknemer van zijn werkgever misschien nog terugkomen, maar na twee maanden is dat vaak niet meer het geval. Ook de huisbaas kan één of twee maanden worden betaald, maar indien de voorlopige hechtenis maan-

Het is voor hen heel moeilijk om naar buiten te komen met hun problemen.»

Veto: Is er een mogelijkheid voor minderjarigen om beroep te doen op justitieel welzijnswerk?

Vander Meeren: «Soms zitten er minderjarigen in de Hulpgevangenis van Leuven. Zij kunnen uiteraard op ons een beroep doen. Wat betreft minderjarigen is er een afspraak met het Jongeren Adviescentrum (JAC): ze kunnen minderjarigen die met het gerecht in aanraking komen, voor de juridische kant van de zaak naar ons doorverwijzen. We richten ons niet actief naar de geïnterneerden. Zij hebben in de hulpgevangenis een eigen sociaal assistent. Als ze buiten komen, zorgen justitie-assistenten voor hun opvang.»

Kinderen

Veto: Schrijfster Linda Van Mieghem schreef een jeugdboek over een kind van een gevangene, in opdracht van justitieel welzijnswerk. Zijn er nog andere initiatieven om de kinderen te bereiken?

Vander Meeren: «Er is zondagnamiddag in de hulpgevangenis een speciale bezoekenamiddag, die kindvriendelijker tracht te zijn. Dit is zo sinds twee jaar. Er is begeleiding voorzien door vrijwilligers van Créfi, een afdeling van de Bond van Jonge en Grote Gezinnen. Dat is een succes: zowel de gevangenen, als de kinderen, als de moeders, als het personeel van de gevangenis ervaren dat als heel tof. In de gevangenis van Tongeren staat men al een stap verder. Daar is er een kinderatelier. Het boek is geschreven, zowel voor de kinderen van gedetineerden — zoals de jongen in het boek — die echt in de situatie zitten als

schap en het ministerie van Justitie, waarbij er welzijnsteams zijn opgericht in elke gevangenis. Deze welzijnsteams bestaan uit de medewerkers van justitieel welzijnswerk — iedereen die in de gevangenis komt, zit daarin —, de psycho-sociale dienst van de gevangenis en de directeur. Zo zijn er veranderingen gekomen, zoals de speciale bezoeken voor kinderen. Er wordt veel georganiseerd in de gevangenis door de sociaal-kulturele werker en de bemiddelaar maatschappelijke dienstverlening. Zo is er bijvoorbeeld in de hulpgevangenis tekenles, gitaarles en wordt aan sport gedaan. Wekelijks komen een aantal gedetineerden samen om aan een twaalf uur lange maatschappelijke dienstverlening te schrijven. Reeds twee jaar werd Marktrock georganiseerd binnen de muren. Elk jaar is er ook een groter project. Dit jaar werkt de Bajesbeat naar een eindspektakel, waarin elektronische muziek en dans zullen opgevoerd worden voor de gevangenen en personeelsleden.»

Veto: Is er al vooruitgang geboekt in de integratie in de maatschappij van ex-gedetineerden? Loopt dat vlotter dan vroeger?

Vander Meeren: «Nee, ik blijf het gevoel hebben dat mensen, die in de gevangenis hebben gezeten, een stempel dragen. We zien dat bij cliënten die weer werk willen zoeken. We merken dat mensen, die gereïntegreerd raken in het maatschappelijk leven, voornamelijk mensen zijn die nog familie en bindingen hadden buiten de gevangenis.»

Nathalie Van Leuven

Brokjes mensen lijmen

Minister van Justitie Marc Verwiltgen (VLD), de dapperste ridder der Belgen, had een plan. Een plan om ook het jongste gespuis te temmen. Wat preventie en herstelrecht, overgoten met een sausje van repressie, zouden de oplossing zijn voor de jeugd. Helaas blijkt het plan te alomvattend en is elke samenhang zoek. Jeugdcriminoloog Lode Walgrave (KU Leuven) lichtte de huidige strategieën door en getuigde.

of leerkrachten, naast het feit dat ze overvraagd zouden kunnen zijn, wel voldoende gevormd zijn om de preventie van criminaliteit aan te kunnen. We kunnen ons heel wat vragen stellen bij de vorming van leerkrachten om om te gaan met de problemen zoals ze zich voordoen. Ze mogen niet te veel als lesmachines worden bekeken. Je moet in de school niet alleen leren lezen en schrijven. Je moet ook leren leven. Dat zit er voorlopig te weinig in.»

Veto: Kunnen de zogenaamde groene leerkrachten, de edukatieve kontaktpersonen, de krimina-

Paolastichting. Die initiatieven werken als het ware als herbomen. Het Vlaams ministerie van Onderwijs volgt dat op de voet. Ik wil ook de positieve noot laten klinken.»

«Het blijft de vraag of je voor criminaliteitspreventie naar de school moet gaan. Moet de school goed zijn omdat je anders kriminaliteit hebt? Of moet de school goed zijn omdat leerlingen recht hebben op kwaliteitsonderwijs en integratiekansen? Dat is een evolutie, die ik niet graag zie, dat men het recht van mensen op onderwijs en welzijn begint te vertalen in funktie van veiligheid. Men zou beter meer geld geven, meer kwaliteitszorg. Je moet de leerlingen motiveren om naar school te gaan. Om het met een slogan te zeggen: eigenlijk zou de leerplicht moeten afgeschaft worden. Je moet de leerlingen zodanig boeien dat ze graag naar school gaan.»

Veto: Hoe loopt de preventie op straat?

Walgrave: «Straathoekwerkers lopen op straat omdat ze een aantal welzijnsproblemen aanpakken, die de klassieke voorzieningen niet kunnen bereiken. Dat is een groot voordeel. Als straathoekwerk wordt gezien als kriminaliteitspreventie, krijgt dat een heel ander effect. Je ziet dat straathoekwerk gedeeld wordt door de stad, dikwijls in nauw overleg met politie. Een welzijnswerker moet ervoor zorgen dat mensen zelf hun leven in eigen handen krijgen en zelf kunnen kiezen wat ze met die mogelijkheden gaan doen. Kriminaliteitspreventie is in de eerste plaats controle, de mensen goed in 't oog houden of beschermen tegen andere mensen. Dat theoretische verschil in aksent kan zich in de praktijk echt wel wreken. Heel onze maatschappij is zodanig geobsedeerd door die veiligheids-gedachte dat al de rest als het ware ondergeschikt wordt gemaakt.»

Veto: Verwiltgen blijft in zijn veiligheidsplan ook voorstander te zijn van snelrecht voor minderjarigen. Hij pleit ervoor dat er moet opgetreden worden door de jeugdrechter tussen de tien dagen en de twee maanden. De wet op de jeugdbescherming stelt dat de jeugdrechter maximum na zes maanden voorbereiding een dossier samenstelt.

Walgrave: «Ik ben voorstander van sneller recht. Ik geloof echt dat je in een heleboel dossiers direct weet wat er moet gebeuren, vooral bij jongeren. Er zijn een aantal formules te bedenken waar dat ook juridisch korrekt kan verlopen. Advokaten klagen, maar een aantal van de klachten zijn gemakklachten. Ik denk dat korporatisme daar zeker speelt. Het is waar dat een aantal onzorgvuldigheden kunnen gebeuren bij sneller recht. Zo heeft bijvoorbeeld iedereen

het recht om als onschuldige beschouwd te worden. Het is ontoelaatbaar dat men in Brussel al jaren werkt met snelrecht zonder enige vorm van onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoek. Snelle aktie heeft meer impact op de opvoeding van de jongere volgens de leerpsychologen. Ook vanuit de rechtzekerheid kan men pleiten voor sneller recht. Het slachtoffer moet weten dat er snel iets moet gebeuren.»

Veto: Is het geen tekortkoming van het veiligheidsplan dat preventie enkel bestraffend gezien wordt?

Walgrave: «Dat is een terecht kritiek op het plan. Ik denk dat de minister van Justitie met dit plan reeds aan bevoegdheidsoverschrijding doet. De minister van Justitie mag naar de scholen enkel signalen uitzenden. Het plan, voorgesteld als hét preventieplan, is duidelijk te repressief.»

Herstelrecht

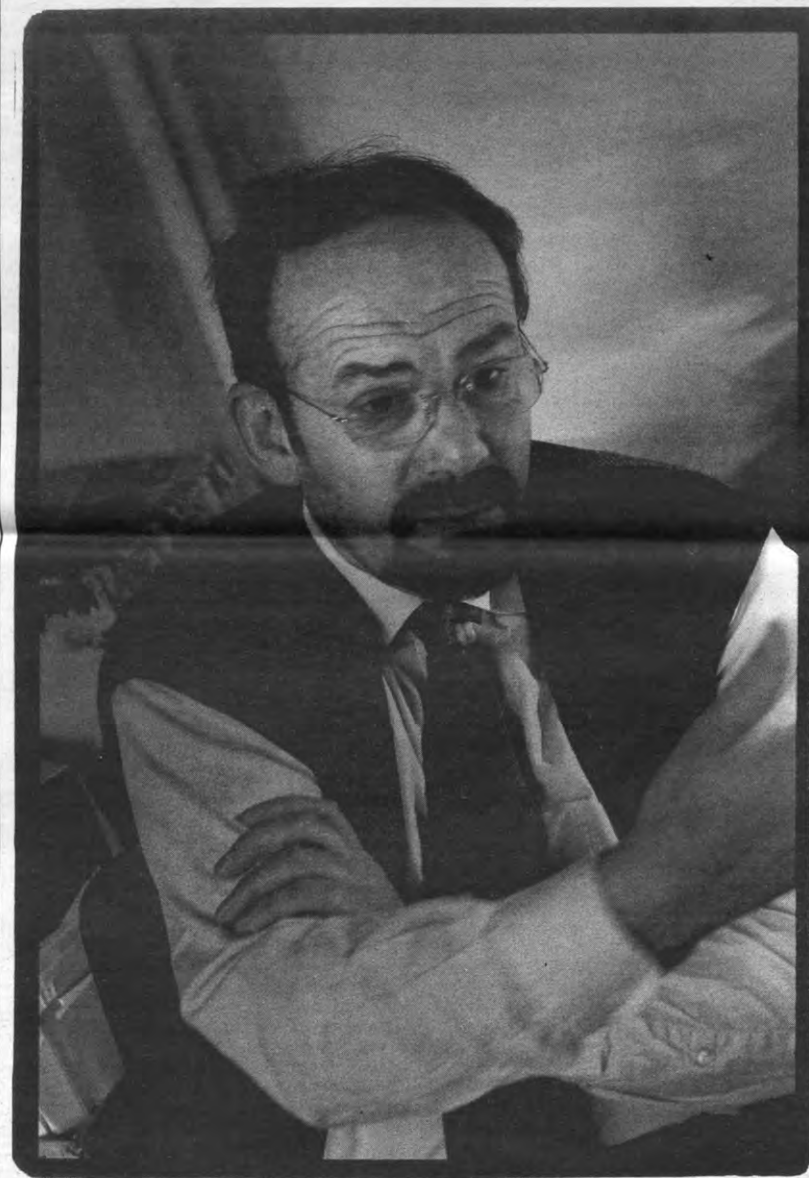
Veto: Het plan spreekt van herstelrecht. Als dit niet lukt, zal men repressieve maatregelen nemen. Is dit noodzakelijk?

Walgrave: «Ik steun me op onderzoek in binnen- en buitenland en beweer dat het perfect mogelijk is herstelrecht in te voeren en strafrecht af te schaffen. Het is normaal dat mensen die al jaren in het systeem meedraaien niet zo happig zijn om zo ver te gaan. Daarom kan ik wel begrijpen dat die mensen het strafrecht in de tweede orde willen behouden. Het is al goed dat er een minister is die over herstelrecht spreekt. Vijf jaar geleden was dat ondenkbaar geweest. Toen had men het enkel over alternatieve straffen. Maar ik rust niet eer ook de volgende stap gezet is. Je ziet bijvoorbeeld in Nieuw-Zeeland dat men verschrikkelijk ver kan gaan in het werken met herstelrecht. Een jeugdrechter kan daar geen enkele maatregel of sanktie nemen zonder eerst aan family group counseling te doen. Dit is een vorm van groepsoverleg in herstelrechtelijke zin. In negentig procent van de gevallen lukt het.»

«Om het met een slogan te zeggen: eigenlijk zou de leerplicht moeten afgeschaft worden. Je moet de leerlingen zodanig boeien dat ze graag naar school gaan.»

Veto: Hoe kan men nog de echtheid van de motivatie van de jonge dader veronderstellen als er voor hem steeds de dreiging is van een straf?

Walgrave: «Dat weet je nooit. Je kan de ziel van de jongere nooit veranderen. Het gaat me om de rol van het gerecht: de normen handhaven op een konstruktieve wijze en niet mensen gelukkig maken. Ik heb in Nieuw-Zeeland zelf een overlegssessie meegemaakt waar het overduidelijk was dat die jongen met alles akkoord ging om ervan af te zijn. Ik had er geen goed oog in en na dien bleek ook dat die jongen weer tegen de lamp gelopen was. Maar het alternatief is behandeling. Behandeling houdt juridische problemen in. Mag je ten eerste iemand van zijn vrijheid beroven? Je moet iemand veroordelen om wat hij gedaan heeft. De idee van jeugdbescherming zoals die nu is, houdt in dat je iemand veroordeelt om wie hij is, en ik ben daar grandios tegen. Als je begint met een apart recht, gericht op de behandeling van jongeren, dan moet je de lijn doortrekken en ook een apart recht inroepen voor mannen en vrouwen, voor migranten, enzovoort.»

(foto Katelijne Beerten)

Veto: Het veiligheidsplan van Verwiltgen benadert de preventieve maatregelen voornamelijk binnen de 'schoolbiotoop'. Kan dit een oplossing zijn in probleemscholen zonder leerkrachten te overvragen?

Walgrave: «Ik vind het benaderen van de problemen in het schoolkader geen slechte oplossing. Dit is bijna gemeengoed geworden. Je kan er niet onderuit, de school is gewoon verschrikkelijk belangrijk. Er is een Engelse onderzoeker Refferson, die een boek heeft geschreven, 15.000 hours, waarin hij vermeldt dat de Engelse leerling 15.000 uren doorbrengt op zijn of haar school. Er zijn programma's tegen de drugs, er zijn programma's om het verkeer te regelen, er is algemene preventie. De vraag is bovendien

liteitsproblemen wel opvangen? Kunnen zij zowel als vrouwenspersoon en gezagsdrager functioneren? Is er geen sprake van een problematische vermenging van rollen?

Walgrave: «Iedereen kan verschillende rollen aan. Ik zou dat niet te hard spelen. Ik stel vast dat er binnen het onderwijs geweldig veel creatiefs gebeurt. Nicole Vettenburg, één van mijn collega's, is volop bezig om naast een aantal problemen ook positieve modellen te zoeken. In plaats van steeds de nadruk te leggen op probleemscholen, depressieve leerkrachten, zou men ook moeten kijken naar scholen waar mensen keihard werken, vol enthousiasme. Er zijn experimenten aan de gang in het kader van de Koning Boudewijnstichting en de

Veto: Kan gemeenschapsdienst als herstellende maatregel in de praktijk geïnterpreteerd worden als dwangarbeid?

Walgrave: «Eerst probeert men het hele gamma van de vrijwillige maatregelen toe te passen, maar als de jongere niet wil, dan is er de dwang. Gemeenschapsdienst wordt opgelegd indien de jongere de feiten bekennt. Er wordt contact opgenomen met het slachtoffer, de minderjarige en zijn familie. Men zoekt dan naar een milieu waar de jongere een taak kan vervullen. Of de minderjarige de gemeenschapsdienst graag doet of niet blijft secundair. Het moet zinvol zijn voor de maatschappij en in relatie staan tot de aard van de schade die is toegebracht. Bijvoorbeeld iemand die een oude dame van haar handtas heeft beroofd, moet in een bejaardenhuis het eten gaan opknepen of iemand die een misdrijf heeft gesteld met veel fysiek geweld moet brancardier spelen bij de nooddiensten. Het aantal uren wordt niet zoals bij strafrecht afgemeten aan de ernst van het misdrijf, maar aan de ernst van de schade.»

Gevangenis

«Je krijgt onder herstelrecht een aantal nuances waardoor gemeenschapsdienst een heel andere invulling krijgt. In de jaren zeventig nam de toenmalige jeugdrechter van Mechelen als eerste het initiatief. Die

man voelde intuïtief aan, zonder van herstelrecht gehoord te hebben, dat deze maatregel zijn nut kon hebben. Zo heb ik het ook leren kennen. Het vormde toen vaak een probleem om een milieu te vinden dat dergelijke probleemjongeren zou laten komen werken.

Teoretisch kan herstelrecht dus niet leiden tot dwangarbeid, maar in de praktijk gebeurt het wel. In New York zoekt men precies naar die klussen die zo onaangenaam mogelijk zijn om uit te voeren en die de minderjarigen niet graag doen. Het moet zo vermeerderd mogelijk zijn opdat het zou afschrikken. Daders in een uniform vegen er de straten schoon en dergelijke. Men kan dergelijk misbruik voorkomen door als het ware de geest van het herstelrecht te respecteren.»

Veto: De Vlaamse gemeenschap moet zorgen voor de instelling en uitvoering van het herstelrecht. De jeugdrechter staat onder bevoegdheid van het federale ministerie van Justitie en bepaalt de te nemen maatregel. Zorgt dit niet voor problemen?

Walgrave: «Dit is sedert 1988 al een probleem doordat de jeugdbescherming geherformuleerd werd en instellingen naar de Vlaamse gemeenschap overgeheveld werden. In het begin stonden de Vlaamse gemeenschap, Justitie en de jeugdrechters pal tegenover elkaar. Toch ondervind ik dat er nu een serieuze toenadering is. Rond de hervorming van de jeugdbescherming wil-

len Justitie en de Vlaamse gemeenschap graag overleg met elkaar. Er is een werk-gevoormd die de zaken bekijkt op regelmatige basis.»

Veto: Herstelrecht hecht veel waarde aan het overleg tussen dader, slachtoffer en samenleving. Maar wat doe je als de betrokken partijen er een totaal ander begrip van rechtvaardigheid op na houden?

Walgrave: «Men heeft verschillende rechtvaardigheidsnoties en ook de wijze waarop een dergelijke notie wordt ingevuld kan sterk verschillen. Herstelrecht staat of valt niet met het overleg. Velen van mijn collega's vinden het wel van primair belang. Ik vind dat als er geen overleg mogelijk is, men zijn heil moet zoeken bij de dwang. Maar zelfs dan mag je de herstelidee niet opgeven, de opgelegde maatregel moet in herstellende richting gaan. Het is ontzettend belangrijk dat je als bemiddelaar luistert naar wat aanvaardbaar is voor de betrokkenen. Ik kan het niet verklaren, ik stel het alleen maar vast dat overeenkomst mogelijk is als het overleg op een correcte manier uitgevoerd wordt. Sommige mensen willen trouwens niet eens praten. De bereidheid om te praten alleen al is een proces.»

«Je moet goed beseffen dat een misdrijf meer is dan een konflikt tussen dader en slachtoffer. De samenleving eist ook haar deel. Wij zouden niet tevreden zijn geweest als de ouders van de vermoorde meisjes en Dutroux een overeenkomst hadden gesloten, dat ze bijvoorbeeld een geldelijke som ter betaling van de schade hadden afgesproken. Het kan dus zijn dat dader-slachtofferbemiddeling lukt, maar dat het parket besluit om op te treden uit naam van de derde betrokken partij: de gemeenschap. De

jeugdrechter zal misschien wel in rekening nemen dat de minderjarige openstond voor bemiddeling en dus van goede wil is, maar in feite staat het overleg er los van.»

Veto: Bij weigering van medewerking kan de jongere door de jeugdrechter uit handen gegeven worden en als volwassene berecht worden door de gewone strafrechtbank. Een jongere kan dus in de gevangenis eindigen?

Walgrave: «Bij een pertinente weigering op alle vlakken moet dwanguitoefening mogelijk zijn. De eerste optie is de minderjarige plaatsen in een — met voorkeur — open instelling, waar men werkt aan zijn bereidheid om mee te werken aan bijvoorbeeld de gemeenschapsdienst. Eens de jongere zijn gemeenschapsdienst correct heeft vervuld, is hij weer vrij om te gaan. De tweede optie is de gesloten instelling en dat kan volgens mij alleen maar in geval van onmiddellijk ernstig gevaar voor de samenleving. Met ernstig gevaar bedoel ik levensbedreigende criminaliteit. Het gerecht zegt: «Omdat je dat gedaan hebt, moet je voor een bepaalde tijd in een 'jeugdgevangenis'. Ik zeg: «Omdat wij bang van je zijn, moet je naar een gesloten instelling.»

Hinken

Veto: Kreeert het veiligheidsplan van Verwilghen via zijn repressieve aanpak niet een gevoel van toenemende onveiligheid en kan die druk niet leiden tot meer criminaliteit?

Walgrave: «Nee. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de band tussen een gevoel van onveiligheid en reële criminaliteit klein is. De cijfers tonen geen stijging van bewezen misdrijven noch van geweldsdelinquentie, noch van verjonging van de daders. Het feit dat het onveiligheidsgevoel nu sterker is, heeft te maken met een teveel aan onzekerheden en die zorgen voor een existentiële angst. Door het toeschrijven van de oorzaak van de angst aan anderen buiten zichzelf kan de mens die angst kontroleren. In de jaren dertig waren de joden de boosdoeners, nu de migranten, jongeren en werklozen. De politieke partijen springen op deze trend. De media willen hoge oplages en brengen enkel de sensationele verhalen. De vele voorwaardelijk vrijgelatenen die het goed doen, worden niet vermeld, enkel die ene die in de fout gaat. De andere politieke partijen hinken het Vlaams Blok achterna en dit geeft een eskalatie. Het is een Europees fenomeen. Het kapitaal beslist wat er moet gebeuren en de regering loopt erachteraan. Doet ze dit niet, dan investeren bedrijven in een ander land. De overheid diemt drie belangen: dat van het kapitaal dat weinig loonlast wenst, dat van de behoeftigen met welzijnswerk en tenslotte dat van de burger die met rust wil gelaten worden om zijn eigen welvaart uit te bouwen. Er is geen solidariteit meer. De overheid moet schipperen tussen deze drie belangen. In Maastricht heeft de overheid zich aan het kapitaal overgeleverd en nu moet ze er het beste van proberen te maken.»

Veto: Kan transparantie van procedure en maatregelen niet zorgen voor een versterking van het onveiligheidsgevoel?

Walgrave: «In Hamburg deed men een interessant onderzoek hieromtrent. Uit een opiniepeiling bleek dat de meerderheid van de ondervraagde burgers voorstander was van gevangenisstraf. Men liet diezelfde burgers documentaires zien over het leven in de gevangenis. Ze bleken nadien beduidend minder heil te zien in gevangenisstraf. Openheid is belangrijk. Contact tussen bevolking en gevangenen kan, maar houdt een veiligheidsrisiko in. Contact met de dorpsveelers en de instelling is een goed initiatief, maar volstaat niet. Als economisch de dingen beter verdeeld worden, neemt dit het gevoel van onwelzijn weg. Een transparant overheidsbeleid is nodig. Italiaans onderzoek wees uit dat bij een hoog sociaal kapitaal het onveiligheidsgevoel daalt. Sociaal kapitaal wordt gedefinieerd als de mate waarin individuen investeren in hun gemeenschap.»

Jeugdelinkwentie en het veiligheidsplan van Verwilghen

En de witte ridder viel van zijn paard

Wat vang je aan met kinderen, die niet deugen? Deze vraag moet de minister van Justitie zich, met de handen in het haar, wel vele keren gesteld hebben. Momenteel zijn er tal van mogelijkheden gaande van bemiddeling, gemeenschapsdienst, opvang in open of gesloten instellingen, tot zelfs het opsluiten van minderjarigen in de gevangenis. Hetgeen Verwilghen hieraan wil toevoegen bestaat uit een bikkelharde preventie en de nadruk op de herstelgerichte aanpak als er toch iets fout loopt. De enige rode draad in het jeugdplan is die van de repressie.

De minister verwacht ontzettend veel van preventie. Helaas hangt die preventie in zijn plan met haken en ogen aan elkaar. Zo wil de minister ijveren voor een beter schoolklimaat. Hij wil dit onder andere bewerkstelligen door het coachen en adopteren van een school door een jeugdrechter of de rijkswacht. De jeugdrechter en de politie kunnen over anonieme gevallen komen spreken en zo klagespreken op gang brengen. Verwilghen gelooft erin dat in dit klimaat alles bespreekbaar wordt. Als de preventie daalt, loert het snelrecht achter de hoek om effectief op te treden.

Positief punt in het plan is het feit dat de nadruk wordt gelegd op de herstelrechtelijke dimensie naar het slachtoffer toe. In het verleden ging men ervan uit dat men jongeren die op het foute spoor waren geraakt, best kon heropvoeden in open en gesloten instellingen. Wat de opvang in de gesloten instellingen betreft, kunnen er vele vragen worden gesteld bij de legitimiteit van de vrijheidsberoving. Zo zitten er veel jongeren die geen misdrijf hebben gepleegd in de gesloten instellingen van Mol en Beernem. Ze zijn bijvoorbeeld weggevoerd van een open instelling en men weet niet wat men anders met hen moet doen.

Er bestaat bovendien wetenschappelijk onderzoek dat de efficiëntie van de heropvoeding betwist.

Over de hele wereld bestaat er een groeiende belangstelling voor de oplossing die het herstelrecht de jongere daders biedt. In het kader van de vorige regering werkte een groep deskundigen, waaronder de Leuvense prof Lode Walgrave, aan een systeem van jeugdrecht dat zou opgebouwd zijn rond de principes van het herstelrecht. Herstelrecht wordt reeds ruimschoots toegepast door de jeugdrechters.

Herstelrecht kan opgedeeld worden in twee luiken. Enerzijds is er de bemiddeling, anderzijds de gemeenschapsdienst. Bemiddeling gebeurt in de fase van voorbereiding van de rechtspraak. Een externe bemiddelaar gaat na of dader en slachtoffer bereid zijn met elkaar in contact te komen. De volgende fase bestaat erin dat de dader zich verontschuldigt en dat slachtoffer en dader zich met elkaar verzoeken. Bemiddeling is bijgevolg nooit verplicht.

Gemeenschapsdienst kan wel opgelegd worden. Jongeren krijgen een klus toebedeeld om de schade die ze aan de gemeenschap hebben aangericht, te herstellen. Gemeenschapsdienst wordt in Walonië veel meer toegepast dan in Vlaanderen. Toch is er een evolutie merkbaar.

Herstellen

Het spijtige aan het plan is dat het konstruktief sanktioneren in herstelrechtelijke dimensies geheel omsingeld wordt door een repressieve aanpak. Men moet de jongere eerlijk zeggen dat vrijheidsberovende sankties kunnen worden opgelegd, aldus het plan. Op deze manier worden twee filosofieën vermengd. Enerzijds vertelt het herstelrecht de minderjarige dat hij zijn aangerichte schade kan herstellen, anderzijds is er de dreigende vinger van de straf en mogelijke opsluiting. Het repressieve geurtje, dat in het hele veiligheidsplan aanwezig is, kan de oprechtheid van de

filosofie van het herstelrecht tenietdoen.

Bovendien vertelt het Veiligheidsplan dat men de residentiële aanpak wil afbouwen. Over het probleem dat een absolute minderheid van de minderjarigen in de gevangenis kan geraken, wordt met geen woord gerept. Eigenlijk is dit zeer dubieus, aangezien jongeren meestal in gevangenis geplaatst worden, omdat de gesloten instellingen eivol zitten. In het verleden is er vaak misbruik gemaakt van deze voorlopige oplossingen België werd in 1988 veroordeeld voor het Europees Hof van de Rechten van de Mens in het arrest Bouamar, omdat een minderjarige in één jaar tijd tot negen keer toe in en uit de gevangenis werd gezet. De parlementsliden wilden dit soort van voorlopige maatregelen afschaffen.

Verleden

In 1994 werd een wet gestemd die de minister de toelating geeft om de procedure tot het verleden te laten behoren. De procedure bestaat vandaag echter nog. De ministers van Justitie weigerden gebruik te maken van de wet omdat er niet voldoende opvangplaatsen zijn in de gesloten instellingen. De kringredenering blijft gehandhaafd.

Een andere wijze waarop minderjarigen in de gevangenis raken, is de *uithandeging*: vanaf zestien jaar kunnen jongeren na een verplicht maatschappelijk en medisch-sociaal onderzoek doorverwezen worden naar de strafrechter, die hen een werkelijke gevangenisstraf kan opleggen. Het onderzoek, waardoor een minderjarige als vroegrijp en klaar voor de gevangenis wordt beschouwd, zet aan tot nadenken.

Nathalie Van Leuven

Nathalie Van Leuven
Kathleen Raskin

Geen gevangene voor het leven

Stel je voor: je zit in de gevangenis, maar vooraleer je buitenkomt wil je je wapenen zodat zoets je niet meer overkomt. Waar kan je terecht? Hoe pak je je problemen aan? Justitieel welzijnswerk begeleidt de dader, zijn naasten en het slachtoffer op allerhande manieren.

Binnen een gevangenis zijn er steeds twee hulpverleningskirkwies. De psycho-sociale dienst van het directoraat generaal Strafrichtingen kreeg als taak gedetineerden te begeleiden wat betreft de strafuitvoering. Ze moet erop toezien dat de vrijheidsbeperking of -beroving op een manier gebeurt die het recht op een menswaardig bestaan ook voor de gevangenen garandeert.

Anderzijds is er justitieel welzijnswerk dat instaat voor het verstrekken van maatschappelijke hulp- en dienstverlening in ruime zin. Ze heeft als werkterrein wel het gerechtelijke

domein, maar ontvangt geen richtlijnen vanuit het ministerie van Justitie. Haar oriëntatie is naar de samenleving toe. De concrete taakinvulling overlapt deels tussen de psycho-sociale dienst van de gevangenis en het justitieel welzijnswerk. Een voorbeeld: de psycho-sociale dienst bereidt samen met de gevangene zijn ontslag uit de gevangenis voor. Justitieel welzijnswerk biedt hem dan weer hulp bij het inrichten van zijn leven buiten de gevangenis.

Welzijnsteam

Deze twee diensten werken dus samen om gedetineerden voor, tijdens en na hun straf te begeleiden zodat ze zich maximaal kunnen inpassen in het maatschappelijk leven. Beide diensten vormen samen het welzijnsteam. Dit team kwam tot stand in het kader van het samenwerkingsakkoord dat het ministerie van Justitie op 28 april 1994 met de Vlaamse Gemeenschap sloot.

Sinds de Staats hervorming van 1980 drong de noodzaak van een structureel overlegorgaan zich op. Alle persoonsgebonden topics werden toen gemeenschapsbevoegdheid in plaats van federalebevoegdheid. Zo zou een coherent sociaal beleid mogelijk worden met alle private en overheidsinitiatieven inzake penitentiaire en post-penitentiaire hulpverlening. De Vlaamse Eksekutieve besliste vijf jaar later de reclasseringsdiensten in dat kader om te dopen tot justitieel welzijnswerk en ze een begeleidingopdracht te geven die breder was dan de begeleiding van gevangenen alleen. Ze diende ook aandacht te besteden aan vroeghulp en opvang van slachtoffers.

Het eigene van justitieel welzijnswerk ligt in het bevorderen van het individueel welzijn met als specifieke doelgroep mensen die een strafbaar feit gepleegd hebben. Het leven houdt niet op eens je binnen een gevangenismuur komt. Een menswaardig bestaan opbouwen voor gedetineerden is één taak. Een gedetineerde hoort bij het verlaten van de gevangenis weer deel te worden van de samenleving. Vaak kunnen ze echter best ondersteuning gebruiken bij het aannemen van een nieuwe levenswijze die hen dan uit de gevangenis moet houden.

Voor iemand die buiten gevangenismuuren leeft, is er het algemeen welzijnswerk dat hulp biedt in de zin van advies, vorming en psychische ondersteuning. Veel mensen weten echter niet hoe die hulp te bekomen. Justitieel welzijnswerk brengt hen in contact met de juiste diensten en zorgt ervoor dat ook deze groep haar hulpvraag door de samenleving beantwoord ziet.

Visie

De hulpverlening die justitieel welzijnswerk op zich neemt wordt sterk bepaald door de noden van de specifieke doelgroep en verschilt dus tussen de verschillende

landelijke afdelingen. Gemeenschappelijk in hun visie is het benadrukken van de vrijwillige basis van werken. Dit is steeds een teer punt. De verbondenheid met Justitie maakt dat men zich ervoor moet hoeden om geen tweede psycho-sociale dienst te worden. Samen wordt gezocht voor welke plannen de dader zich wil engageren. Er wordt ook doorverwezen naar andere organisaties die niet specifiek zijn gericht op gedetineerden. Dit is het luik van de individuele hulpverlening. Daarnaast wordt het structurele luik steeds belangrijker. Door haar positie tussen gerechtswezen enerzijds en de maatschappij anderzijds is justitieel welzijnswerk de aangewezen partner om een kritische evaluatie van het gevoerde beleid te geven.

Straf

De aard van de hulpverlening valt op te delen in vier domeinen: vroeghulp, detentiebegeleiding, reclasseringshulp en rechtshulp. Vroeghulp houdt de ondersteuning van de beklagde en zijn naaste omgeving in vanaf de eerste contacten met justitie tot voor het definitieve vonnis. Detentiebegeleiding stelt zich als taak het verblijf in de gevangenis voor de gedetineerde en zijn familie zo goed mogelijk te laten verlopen. Sociaal-kultureel werk organiseert activiteiten op korte en lange termijn. Zo zijn er allerhande vormen van onderwijs, maar ook ontspanning is heel belangrijk. Reclasseringshulp helpt onder ander met het zoeken van werk en woonst na de straf-en. Rechtshulp verleent juridische antwoord op de vragen van gedetineerden zowel voor, tijdens en na hun opsluiting.

Kathleen Raskin

Requiem voor een fietser

Het nieuwe project van Leporello gaat vrijdag in première. Het vertrekt vanuit de verhalen-, gedichten- en gezangenwereld van Vlaamse schrijvers. Ditmaal werd gekozen voor drie schrijvers die elk stuk voor stuk erg belangrijk zijn geweest binnen de ontwikkeling van de Vlaamse literatuur: Guido Gezelle, Ernest Claes en Gerard Walschap. In een nieuwe tekst, *Bergtocht* worden de weelderige klank- en beeldboeketten in een strak zeventvochtig keurslijf gegoten. De tekst wordt bedanst en gezongen in een kollektieve vertelling van live uitgevoerde muziek op cello en klavesimbel.

De klanken worden op een bepaalde manier geboetseerd, omdat het stuk in galmende ruimtes moet opgevoerd worden. Door de zogenaamde natte akoestiek ontstaat er een bepaalde sfeer. Het verhaal vertelt de laatste dag in het leven van een oude man, die op een bepaald moment beslist te gaan fietsen tussen Brussel en Antwerpen. Zelf blijft de fietser eerder vaag maar de uren van de lange lentedag en de landschappen worden uitvoerig in klank en beeld omgezet.

(kb)

'Bergtocht' op vrijdag 24 en zaterdag 25 maart, om 20 uur in de kapel van de Romaanse Poort. Kaarten kosten 450 frank. Info en reservaties bij CC Leuven, op 016/22 21 13.

VOIX GRAS theaterfestival

27-28-29 MAART 2000

KULTUURRAAD

Vlamingenstraat 83, 3000 Leuven tel: 016/23.67.73 fax: 016/22.46.76

MAANDAG 27 MAART

19.00-20.30u: Dorgeluiden met Peter van den Ende
20.30-21.45u: Raadslied - 2de Meesterjaar RITS (i.s.m. HET PALEIS)
21.45-22.30u: Tom Kestens van Das Pop speelt solo
22.30-23.30u: 'Wijwater' - Mirakel

DINSDAG 28 MAART

20.00-21.00u: 'Da Uitdooftier' - Karolien De Bees & Kristien De Proost
21.20-22.00u: Traktor #1: 'Les Préservatifs' speelt funk-jazz
22.00-23.00u: 'Tapi's Plein' - 1ste Meesterjaar RITS

WOENSDAG 29 MAART

20.00-21.00u: Zeven stukken zeep - Steven Beersmans & Filip Vandemullebroecke
21.00-22.00u: Tricycle speelt folk-jazz
22.00-23.30u: 'Maar' - Millennium Proot
23.30u: Uitrusting Publieksprijs
00.00u: FestivalFEEST in de STUC-bar

LOCATIE

Alle voorstellingen vinden plaats in de theaterzaal in de Vlamingenstraat nr. 83, 3000 Leuven

PRIJZEN

Reserveren kan op het STUC-onthaal, elke werkdag van 10.00 tot 18.00u of telefonisch op 016/23.67.73.
Per voorstelling betaalt u met STUC-kaart in vvk 100 bef./add 125 bef., zonder STUC-kaart in vvk 150 bef./add 175 bef. Dagticket (2e voorstellingen) enkel vvk. Met STUC-kaart: 150 bef./zonder STUC-kaart 200 bef.

Het FestivalFEEST op woensdag 29 maart (gratis toegang) vindt plaats in de STUC-bar.

'Voix Gras', voilà!

V'oix Gras' is de naam van het teaterfestival dat van 27 tot en met 29 maart plaatsvindt in Leuven. In deze vierde editie staat — zoals de titel reeds laat vermoeden — de stem centraal. Het driedaags festival biedt naast zes voorstellingen een uitgebreide randprogrammatie met dans, multimedia en muziek waar (de stem van) de gewone man/student het hoogste woord voert. Jong teatertalent roept luidkeels naar het publiek, dat op zijn beurt mag terugroepen.

Kultuurraad (Kura), de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) die cultuur voor en door studenten brengt, staat niet stil. De stationsomgeving is nog maar net becomen van de beeldende kunst-tentoonstelling *Ithaka* of Leuven wordt overstemd met jong teater. Noch de Vlamingenstraat, noch het amfiteater van Letteren blijken veilig. Het is echter niet de bedoeling van Kura een 'gewoon' teaterspektakel aan te bieden gedurende deze drie dagen. Wel werd er naar gestreefd een gat op te vullen in het Leuvense teaterlandschap door mensen die anders tussen de

mazen van het net vallen, een stem te geven. Het gaat hierbij om teater dat zich op de onduidelijke scheidslijn tussen het niet meer amateur-zijn en het nog niet professioneel-zijn bevindt. Een groep teatermakers die daarom ook heel moeilijk grijpbaar is. Kura schreef bijgevolg niet alleen teaterscholen aan, maar ook oud-studenten en plaatste her en der annonces. Een hoop prospectiewerk en selectiecriteria leidden uiteindelijk tot de zes stukken die op de affiche staan. Kura probeert de kloof tussen student en teater te dichten, niet alleen door de prijzen laag te houden maar ook door de Leuvense student andere studenten te tonen en zo uit verschillende stemmen één gesprek te creëren.

Lichting

Het publiek wordt niet enkel met het heden en de toekomst van jong toneel gekonfronteerd. Het festival bespeelt ook het verleden met een *Pré-Voix*. Reeds een week op voorhand kan de toeschouwer proeven van een stukje teater. De ruimte waar deze voorstelling plaatsvindt, versterkt het gegeven van vroegere tijden: een (weliswaar nieuwgebouwd) amfiteater in de Erasmus-

tuin van de fakulteit Letteren doet dienst als speelruimte. Eerst wordt teater naar de student gebracht om daarna de student de weg naar het teater te wijzen. Eens de weg naar het Stuc gevonden, opent het festival met een aflevering van *Oorgetuigen*: Een *pré-voix* van Peter van den Eede, beter bekend als meester Moens uit *Terug naar Oosterdonk* of als acteur in *My Dinner With André*. In deze opener zal hij honderduit vertellen over zijn favoriete muziek. Na deze professional is het hoog tijd voor jong talent. De voorstellingen zelf bestaan voornamelijk uit een collage van bestaande teksten, nieuw materiaal en eigen tekstuele inbreng.

De rode draad doorheen het festival is de *Voix gras* de vette, luide stem van een groep die mogelijk als nieuwe lichting kan bestempeld worden. In tegenstelling tot de hoge graad van *scoutisme* waaraan het jonge teater schuldig zou zijn, wil Kura tonen dat deze jonge kreativelevingen misschien de nieuwe stem in het teaterlandschap zijn. Het persoonlijke dat elk van deze groepen benadrukt, het feit dat zij opnieuw echt iets willen vertellen, op een misschien ietwat speelse, romantische (naïeve?) manier toont de gemeenschappelijkheid tussen de verschillende studenten over de teaterscho-

len heen. Misschien is het een feit waar we niet omheen kunnen evengoed kan het ook een voorlopig gesprek zijn dat gevoerd wordt op zoek naar een echte teateridentiteit. Voor de makers staat het in ieder geval als een paal boven water dat ze de toeschouwer een boodschap te brengen hebben. Al is het dan met een kleine, pretentieloze 'b', het publiek zal er niet aan ontsnappen.

Stemming

Niet alleen de kreet van het jonge teatergeweld staat centraal op dit festival. Ook de stem van het publiek wordt gehoord. Na elke voorstelling krijgen de toeschouwers de kans hun bevindingen neer te schrijven, een stem-ming. De organisatie laat het aan het publiek over om te oordelen. De toeschouwer maakt voor zichzelf uit hoe het met de nieuwe teaterlichting gesteld is en de stemformulieren bepalen tenslotte wie met de publieksprijs aan de haal gaat. De stemming zal er op dit festival dus in elk geval wel inzitten!

Kim Neuskens

Studenten Rits geven Oidipous drastische verjongingskuur

"Ik stop daarmee, jong. Ik kan dat niet"

Dat jonge teatermakers soms een frisse kijk hebben op de klassieke bewijzen de studenten van het tweede meesterjaar Rits met hun afstudeerproject 'Raadseltjes'. Onder leiding van Piet Arfeuille maakten zij hun versie van het aloude Oidipous-verhaal.

Samen met regisseur Piet Arfeuille en acteur Jef Ravelingien lezen vier laatstejaarsstudenten het origineel verhaal van Sophokles en de bewerking van Seneca. Oidipous, dé tragische figuur bij uitstek, doodde zonder er zich van bewust te zijn zijn vader en huwde zijn moeder. Ze beluisterden *Oedipus Rex* van Stravinsky en begonnen te improviseren. Scène per scène werd het essentiële eruit gehaald.

De Oidipous van Arfeuille is niet degene

die we gewoon zijn. In een sterke proloog spreekt Oidipous zijn volk nog krachtig toe maar éénmaal achter de schermen blijft van zijn zelfverzekerdheid geen spaander heel. "Ik stop daarmee, jong. Ik kan dat niet. Ik kan dat echt niet," zucht hij vertwijfeld tegen zijn oom en raadsman Kreoon. Oidipous, erg dynamisch gespeeld door Tristan Versteven, is een loser, een zwak figuur die zijn noodlot probeert te ontlopen. Hij slaagt er echter niet in daar een daad tegenover te stellen, zoals zijn moeder wel deed toen zij besloot hem te doden. Of zoals de voedster van Oidipous, Euphora, deed toen zij dat bevel niet opvolgde. Oidipous's geklaag vindt bij regisseur Arfeuille geen gehoor. "Ik heb kinderen gemaakt bij mijn moeder". En dan? Zijn ze gezond?" laat hij Euphora opmerken.

Niemand steekt vandaag de dag nog zijn ogen uit, zo stelden de acteurs, dus werkte Piet Arfeuille de tweede helft van het stuk

op een compleet andere wijze uit. In één langgerekte heftische scène neemt Kreoon de touwtjes in handen terwijl Oidipous zich verliest in de drank en enkel nog steun vindt bij Jokaste, zijn moeder-echtigenote.

Vrienden

De band tussen Oidipous en zijn oom Kreoon is een van de elementen die de studenten naar voor haalden als een soort drama in het drama. Tristan Versteven: "In de klassieke tragedie zijn het geen vrienden, hoewel niets het tegendeel bewijst". Bijgevolg is er in het begin van het stuk een hechte band tussen de twee. Oidipous zal die in zijn blindheid echter volledig kapotmaken. De ultieme breuk zorgt voor een ijzingwekkend teatermoment. Na Oidipous's tergend uitdagen valt een loden stilte die sekondelang blijft zinderen.

Van het dynamische spel ervoor naar de geladen en erg sterke slotmonoloog is een grote stap. Het is jammer dat Arfeuille een complete stijlbreuk nodig heeft om tot zijn visie op het drama te komen. Gelukkig is de monoloog sterk genoeg om de toeschouwer over zijn verrassing heen te helpen. In deze laatste scène wordt gans het drama vanuit de moeder belicht. Euphora vertelt hoe zij het bevel van Jokaste en koning Laos negeerde en de kleine Oidipous niet vermoorde maar aan een bode van de stad Korinthe gaf. Daarmee zorgde ze ongewild voor de uitvoering van het noodlot dat Oidipous beschoren was, maar "ge kunt een baby'tje niet zomaar in het gras leggen."

Gezwam

De senografie van Arfeuille kan gerust spitsvondig genoemd worden. Net als in *Bloedbruiloft*, zijn vorige regie, haalt hij uit een minimum aan middelen een maximum aan zeggingskracht. Zo zet hij de ontmoeting tussen Teiresias, de ziener, en Oidipous letterlijk en figuurlijk als een topkonfrontatie in beeld. Elk gezeten op een hoge scheidsrechterstoel praten ze met elkaar over het lege podium heen. Oidipous verliest zich in hoogdravend gezwam omdat hij niet tot de kern van de zaak durft te komen. Konform zijn rol als ziener spreekt Teiresias grotendeels in kryptisch Frans. Wanneer Oidipous weigert zijn verantwoordelijkheid te aanvaarden en de oude man begint uit te schelden, antwoordt deze rustig: "Cet animal est très méchant, quant on l'attaque, il se défend."

Met de studenten kwam Arfeuille tot een bewerking die erg hedendaags aandoet. De Aardooise teatermaker wou nadrukkelijk geen gestileerd ideeënstuk maken met "orakelende acteurs in soepjurken". Hij wou een spannend verhaal vertellen met menselijke personages. De vlotte tekstbewerking draagt veel tot het welslagen van de uitvoering bij. Vooral in de scènes tussen Oidipous en Jokaste zorgt de erg gewone taal voor een grote intimité. In tegenstelling tot de recente Oidipousbewerking van Jan Decorte laat dit stuk dan ook een erg grote betrokkenheid van de toeschouwer toe.

Matthieu Van Steenkiste

Raadseltjes door de studenten van het tweede meesterjaar Rits in een regie van Piet Arfeuille. Maandag 27 maart om 20.30 uur in de Brandweerkazerne. Info en tickets: Stuc 016/20.81.33

Maagdelijkheid en sensualiteit in bittere strijd

De Roovers, ooit nog gestart in '1 Stuc in Leuven en dit jaar voor de eerste maal erkend met structurele subsidies, brengen volgende week een scherpzinnige, duidelijke versie van 'Maria Stuart' in het Stuc.

De Duitse schrijver-filosoof Friedrich Schiller schreef *Maria Stuart* in Weimar in 1800. Uitgangspunt was het historisch konflikt tussen twee prominente vrouwen uit de West-Europese geschiedenis: de Engelse 'Virgin Queen' Elizabeth I (1533-1603) en haar zuster, de Schotse, rooms-katolieke doopste vorstin van Schotland, bloem van Frankrijk (ze werd opgevoed in Frankrijk) en mannenverleidster Maria Stuart (1542-1587). Een stuk over hartstocht, macht, het dunne koord tussen recht spreken en verantwoordelijkheid nemen, en de onderliggende jaloezie tussen beide vrouwen.

Hartstocht

Maria liet haar man doden, huwde zijn moordenaar en vroeg vervolgens om politiek asiel bij Elizabeth in Engeland. Die gaf Maria inderdaad onderdak: in een kerker. Maria gaf namelijk openlijk te kennen dat zij de koningin van Engeland had moeten zijn en niet de bastaard Elizabeth. Het Engelse volk eiste haar

hoofd, maar onder het doodsvonnis was de handtekening van Elizabeth nodig.

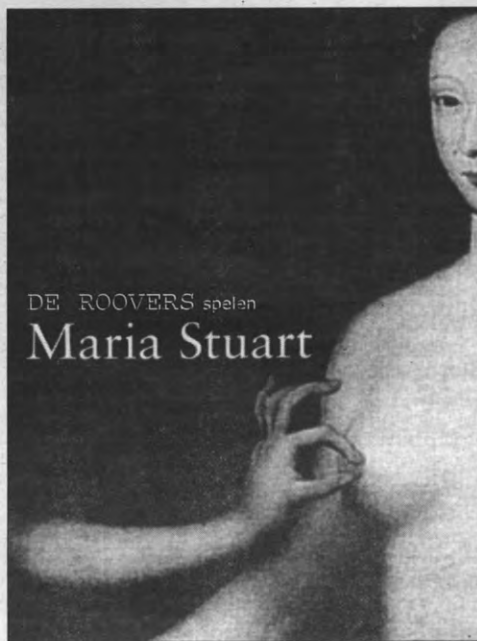
De strak gekomponeerde verzen-tragedie van Schiller begint met de kwestie van Maria's doodsvonnis. In een paar dialogen beschrijft men de voorgeschiedenis en het negentienjarig gevangenschap van de Schotse. Haar lot ligt nu in de handen van Elisabeth die enerzijds geteisterd wordt door angst voor de reactie van haar volk, de druk van andere machthebbers en de samenzweringen onder hen. Anderzijds vreten (morele) twijfels aan haar geweten. Hier ontwikkelt zich een kluwen van hartstocht, macht en jaloezie tussen beide vrouwen, de plaats van de mannen daarin, hun twijfels, verlangens en onmacht. De machtsgeile personages kunnen hun verantwoordelijkheid niet aan. Er ontstaat ook een konflikt tussen het juridisch systeem en alle andere factoren die een rol spelen in de beslissing. Schiller probeert hier de idealistische opvattingen van de *Sturm und Drang* te verzoenen met de inzichten van de Verlichting en het Franse classicisme.

Passionele

De Roovers spelen dit verhaal in een vertaling van Barber Van de Pol. De zijlijnen van het verhaal werden weggelaten, waardoor de spanning tussen de 'Virgin Queen' (Sara De Bosschere) en de sensuele Stuart (Sofie Sente) ten top gedreven wordt. De mannen sirkelen rond de vrouwen die als pijlers op de scène neergezet zijn. Het stuk begint met mannen die Maria ketenen door stenen op haar lange kleed te leggen. Zo zit ze gevangen in haar kleedkerker.

Hoewel het akteurspel stroef op gang komt, neemt de dynamiek toe tijdens het stuk. Het akteurspel wordt relativerend en subtiel, de dialogen snel en spitsvondig. Het komt tot een klimax wanneer beide vrouwen elkaar ontmoeten (dat is in werkelijkheid nooit gebeurd). De passionele Maria, die zich steeds rechthoudt onder de vernederingen, geniet nog éénmaal van machtsvertoon en van de mogelijkheid tot manipulatie. Het is een moment van vrijheid en overwinning. De trotse, rigide Elizabeth wordt hier heel even klein ten aanzien van Maria, waar ze eigenlijk diep jaloez op is omwille van haar sensualiteit en haar vermogen tot behagen.

Ondanks de zware thematiek en de verscheurdheid van beide vrouwen walsen De Roovers met lichtheid door het stuk, zonder er afbreuk aan te doen. De mannen zijn als ballerina's. Er zijn meerdere licht ironische, humoristische momenten met een

DE ROOVERS spelen
Maria Stuart

dubbele laag, naast de zwaardere, aangrijpende scènes. Elizabeth probeert duidelijk te ontsnappen aan de verantwoordelijkheid voor dit bloedvergieten en wordt tegen de achtergrond van een groot doek verlaten in een gordijn van hangende bilzen.

Duidelijk

De gebruikte beelden zijn sprekend, maar raken soms de grens van het uitleggerige. De kledij, verzorgd door 'Belgat' is treffend. De kledij van toen, die posities liet kennen, wordt vermengd met kledij van nu, met een knipoogje naar het personage. Het stuk is mooi en duidelijk maar braaf geïnseneerd. Toch laat het een intense teaterervaring achter.

Anne Dekerk

De Roovers spelen 'Maria Stuart' op dinsdag 21, woensdag 22 en donderdag 23 maart om 20 uur 30, Vlamingenstraat 83. Info & Tickets: 016/20 81 33.

Uitreiking Literaire Prijs

Volgende week donderdag vindt de uitreiking plaats van de jaarlijkse literaire wedstrijd die Germania al sinds menschenheugenis organiseert. Ook dit keer zullen de jonge winnaars in de bloemetjes worden gezet door een keur van erkende dichters. Onder andere Koen Peeters, Paul Bogaert, Miguel Declercq en Peter Verhelst hebben al toegezegd.

De laureaten zullen naar goede gewoonte hun hartenkreten en andere pennenvruchten zelf voorlezen. Het geheel zal van een muzikale omlijsting worden voorzien door Danny Mommens van deUS en zijn lief Els Pynoo. Zij zullen onder de noemer *vive la fête* iets doen in het Frans. Ze beloofden een akoestische "attaque surprise" te brengen waar u geen "Je ne veux pas" tegen kan zeggen.

(mvs)

De uitreiking van de Interuniversitaire Literaire Prijs DWB-De Post-Germania vindt plaats op donderdag 23 maart in de grote aula van het Maria Theresiacollege (MTC) om 20 uur. De ingang draagt tweehonderd Belgische vriendjes.

Pumpkin Records

Tiensestraat 203
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIAALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

Politiek

Niet voor broekjes ?

Ben je jong en wil je een mondje meepraten over de lokale of nationale politiek ?
Wil je meewerken aan een eigentijdse invulling van vaste waarden ?
Wil je het politieke spel vanop de eerste rij meemaken ?

Zet dan de stap naar de CVP, voor een verjonging met punch.

info@cvp-jo.be
Of bel (02)238 38 90

CVP
de jongeren

"Overspeligen, beken nooit!"

Elk jaar brengen de derde- en vierdejaarstudenten van het Lemmensinstituut een voorstelling om hun kunnen eens tentoon te spreiden. Samen met gastregisseur Geert De Smedt zetten ze dit jaar een selectie uit het werk van Beckett op de planken. Voor het eerst neemt ook het Stuc deel door de productie technisch te begeleiden en in hun programmatie op te nemen.

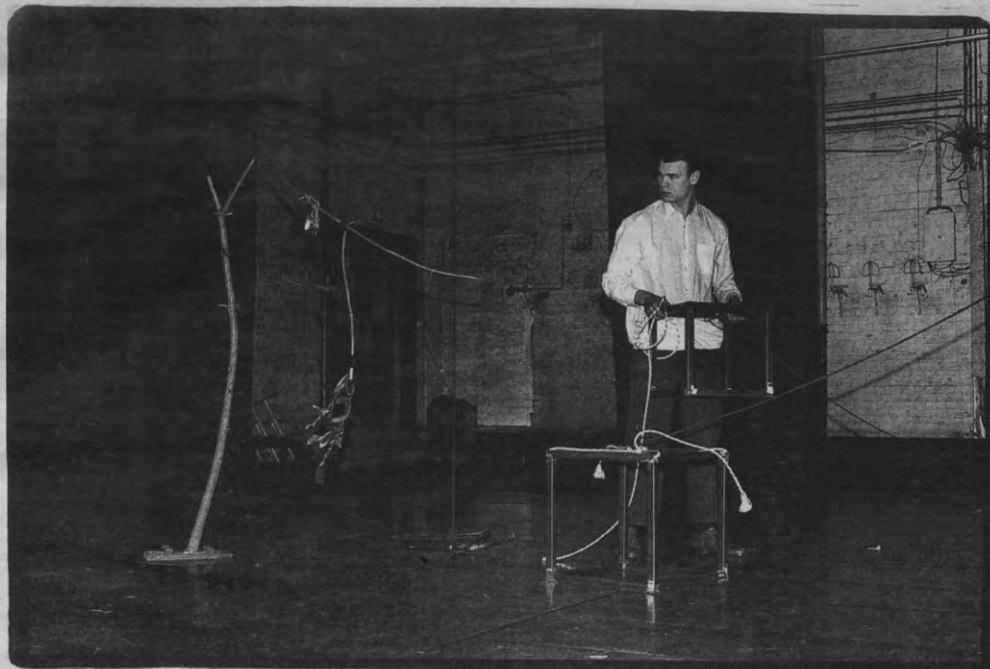
Sedert het begin van het academiejaar zijn de studenten tijdens zogenaamde projectweken bezig met het opbouwen van de voorstelling. Vijf weken kregen ze om de vier stukken of fragmenten van Beckett op de planken te zetten. Daarbij werd van hen niet alleen knetterend spel verwacht, maar ook dat zij zelf kostuums naaiden of rekvisieten maakten zoals de drie gigantische uren voor *Spel*. Ook de techniek moesten ze zelf doen, zij het onder de deskundige leiding van een technicus van het Stuc.

Keurslijf

Het was gastregisseur De Smedt die met Beckett op de proppen kwam. De lektuur van een onlangs verschenen biografie bracht hem op het idee om de studenten *Dramatische Kunst* van het Lemmens met het oeuvre van de Nobelprijswinnaar te konfronteren. Voor de studenten was het een toffe uitdaging. Greet Samyn: "Kwa thematiek vind ik Beckett zeer hedendaags. *Spel* gaat bijvoorbeeld over overspel, iets dat toch nog altijd bestaat." Voor Natalie Sterckx maakt Beckett deel uit van de teatergeschiedenis. Het feit dat zijn werk al tientallen keren is gespeeld, maakt het volgens haar moeilijker omdat alles wel al eens gedaan is.

In hun eerste en tweede jaar brachten de studenten stukken die meer gebaseerd waren op improvisaties. Deze keer werden de regie-aanwijzingen van Beckett trouw gevolgd waardoor de acteurs in een soort keurslijf terecht kwamen. Samyn vindt dat niet slecht. Het zorgt voor een andere manier van acteren. De Smedt, die zich bijgevolg meer als spelbegeleider dan als regisseur ziet, deelt haar visie. Volgens hem is het een goede leerschool want dat keurslijf vraagt toch nog om heel veel persoonlijke invulling. Hij wou er dan absoluut ook geen experiment van maken maar een levende voorstelling, want hoewel Beckett's teksten nogal abstract lijken, zijn ze toch ook heel poëtisch.

In totaal worden vier stukken van Beckett gebracht: *Spel zonder woorden*, *Komen en gaan*, *Spel* en een fragment uit *Wachten op Godot*. Vooral *Spel* is een indrukwekkend stukje absurd teater. Op een rij staan drie uren waar hoofden uitsteken: een man geflankeerd door twee vrouwen. De ene was zijn vrouw, de andere zijn minnares. Samen brengen ze — soms tegelijk, meestal om beurt — hun versie van het overspel. Waar in het begin nog verwarring heerst, legt Beckett langzamerhand de schrijnende werkelijkheid bloot. Wat over-

(foto: Ellen Claes)

blijft, zijn drie gebroken mensen die elk de andere twee wantrouwen. De hoofden zijn verworpen tot vaten vol twijfels, aan zichzelf en aan de anderen. Zijn wat bittere moraal heeft Beckett dan al lang weggegeven, maar ze eechoot toch nog door: "Overspeligen, beken nooit!"

Een leuk tussendoortje vormt *Komen en gaan*. Drie meisjes in baljurk zitten naast elkaar op een bank. Ze hebben elkaar al lang niet meer gezien. Ze praten wat over vroeger. Af en toe gaat iemand van de drie weg, waarop de andere twee beginnen te roddelen over haar. Het spel herhaalt zich driemaal met een andere actrice. Bizar, absurd, maar zeer onderhoudend. Uit *Wachten op Godot* spelen vier studenten de scène waarbij Vladimir en Estragon het gezelschap krijgen van Lucky en Pozzo.

Snoeischaar

De voorstelling begint echter met het vreemdste wat een toneelacteur ooit heeft kunnen schrijven: een *Spel zonder woorden*. Dat is het ook: één acteur, Filip Vandemuelebroecke, komt het podium opgestommeld en begint een absurd ballet met allerlei

metalen kubussen, een fles water, een snoeischaar en een boom. Het doet wat denken aan de hedendaagse dans zoals Vandekeybus die tegenwoordig brengt. Het onderstreept in elk geval wat de studenten beweren: Beckett heeft nog niets van zijn relevantie verloren.

Vier maal Beckett door de studenten van het derde en vierde jaar *Dramatische Kunst* aan het Lemmensinstituut. Woensdag 22, donderdag 23 en vrijdag 24 maart om 20 uur in de Brandweerkerker. Info en tickets bij Stuc: 016/20 81 33.

Matthieu Van Steenkiste

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR
met of zonder D.J.
KARAOKE (5000 BEF)

016/201.301

(advertentie)

Horror in multicolor

Weerwolven zijn volop bezig hun haren te kammen en vampieren slijpen hun gebit nog wat bij. Op 17 maart is in Brussel immers het jaarlijkse Festival van de Fantastische Film van start gegaan. Sciencefiction, horror en thrillers passeren de revue, vergezeld van een aantal evenementen, met als extravagante afsluiter het Vampierenbal in de Hallen van Schaarbeek.

Blikvanger wordt ongetwijfeld de Sinema Nova waar men de grenzen van de fantasie afast, onder meer met experimentele videoklips. Het Festival heeft met de Nacht van de Fantastische Film ook een telg in Leuven. Op 30 maart zal de volle maan hoog aan de hemel staan boven de Supercity.

Info 02/201.14.95, <http://www.biff.org>

(pm)

Veto geeft **VEERTIG VRIJKAARTEN** weg, twintig voor 22 maart om 18.30 uur in de Nova in Brussel en nog eens twintig voor 30 maart in Leuven.

PeyMey Diffusion stelt voor het

XVIII BRUSSELS INTERNATIONAAL FESTIVAL van de FANTASTISCHE FILM

van vrijdag 17 maart
tot zaterdag 1 april 2000

Auditorium Passage 44 • Cinema Nova

LA LIBRE CANAL+ STAR radio21c STUDIO BRUSSEL 77 BRUSSEL

INFO: 144, KONINGINNELAAN • B-1030 BRUSSEL • BELGIË • +32-(0)2-201.14.95 • WWW.BIFF.ORG

Sociale Raad verkiest

Sociale Raad, één van de zes geledingen van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, verkiest jaarlijks haar voorzitter, vrijgestelden en vertegenwoordigers. Met deze vakature wordt de verkiezingsrijd geopend en beroep gedaan op uw engagement.

Op de Algemene Vergadering (AV) van vrijdag 24 maart wordt de voorzitter (één persoon) verkozen. De verkiezing van de vrijgestelden (twee personen) gebeurt op de AV van vrijdag 7 april. Indien u zich kandidaat wil stellen voor één van deze functies, dan dient u een schriftelijke motivatie en een curriculum vitae te bezorgen op het kantoor van Sociale Raad, 's Meiersstraat 5 te 3000 Leuven. Deze dienen uiterlijk om 17 uur op de dag van de vergadering zelf binnengebracht te worden.

Daarnaast dienen ook de vertegenwoordigers verkozen te worden. Op de AV van vrijdag 24 maart worden de vertegenwoordigers op de Raad voor Studentenvoorzittingen (vier personen) verkozen. Op de AV van vrijdag 7 april volgt de verkiezing van de

▼ vorige opgave

Z	A	L	M	S	T	E	R	N
E	G	A	A	L	A	R	I	A
R	A	N	O	R	M	G	A	
K	A	T	M	A	T	R	A	K
T	U	B	E	A	A	T		
K	L	O	S	M	A	K		
A	M	P	E	R	E	F	I	T
P	A	Z	E	I	S	L	A	
O	A	S	E	N	E	R	T	S
T	R	E	M	A	M	E	E	T

De keerzijde van de globalisering

Onlangs kwam de VLD met het o zo rechtvaardige voorstel op de propopen om een algemene personenbelastingverlaging van tien procent in te voeren, iedereen gelijk voor de wet dus (?). Gelukkig reageerde Agalev hierop met te stellen dat een eventuele belastingverlaging vooral ten goede moet komen aan de lagere inkomens. SP'er Johan Vande Lanotte stelde daarop voor om inkomens uit kapitaal meer te belasten, in plaats van inkomens uit arbeid.

Er is met andere woorden eindelijk een debat op gang gekomen over een meer rechtvaardige herverdeling van de rijkdom. Dit debat is hoog-nodig aangezien de kloof tussen arm en rijk steeds groter wordt, zowel hier als tussen Noord en Zuid. Naar aanleiding van deze polemiek wensen wij te reageren met het voorstel van Attac (Association pour une Taxation des Transactions financières pour l'Aide aux Citoyens). Deze beweging werd eerst in Frankrijk, maar later ook internationaal (zie Seattle), opgericht op initiatief van het progressief maandblad 'Le Monde Diplomatique'.

De Attac-beweging heeft als voornaamste doel kapitaal onder democratische controle te brengen. Het vorig jaar tot stand gekomen Attac-Vlaanderen (met ondertussen kernen in Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende, Brugge en recentelijk ook Leuven) streeft naar de herovering van de publieke ruimte via een democratisch gecontroleerde economie die zowel sociaal rechtvaardig als ecologisch duurzaam is. Attac-Vlaanderen wil in de eerste plaats een sociale beweging zijn en omschrijft zichzelf als een "sociale volksbeweging tegen het financiële speculatiekapitalisme".

Speculatie en flitskapitaal streven naar maximale winsten en verstoren zo de regionale econo-

leden van de Raad van Bestuur van Acco (vijf personen). Daarnaast worden op de AV van vrijdag 5 mei voor Leuca VZW (Alma en Faculty Club samen) verkozen: de vertegenwoordigers voor de Raad van Beheer en de Algemene Vergadering (twee personen) en de vertegenwoordigers op de Stuurgroep Alma (drie personen). Eveneens op vrijdag 5 mei worden voor Velo VZW voor de Raad van Beheer twee personen en voor de Algemene Vergadering twee personen verkozen.

Indien u meer informatie wenst over één van deze functies, aarzel dan niet om contact op te nemen. Dat kan telefonisch (016/ 22.95.41), per e-mail (sora@sora.student.kuleuven.ac.be) of even langslopen ('s Meiersstraat 5).

Kringraad verkiest

Kringraad, de geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie die zich voornamelijk bezighoudt met onderwijs, begint binnenkort weer aan haar jaarlijkse vernieuwing van de beleidsfuncties.

De voorzitter (één persoon) en vrijgestelden (twee personen) worden verkozen op de Algemene Vergadering (AV) van 31 maart 2000. Op de AV van 28 april 2000 worden een nieuwe informativertegenwoordiger (één persoon), een nieuwe alfasetbeheerder (één persoon), de internationale vertegenwoordigers (twee personen) en vier mensen voor de Akademische Raad (twee uit Humane Wetenschappen, één uit Biomedische en één uit Eksakte Wetenschappen) verkozen om de stem van de studenten te vertegenwoordigen. Op de AV van 5 mei 2000 worden de laatste functies verkozen. Er wordt dan gestemd over vier personen voor Ondervijstraad (twee uit Humane, één uit Biomedische en één uit Eksakte Wetenschappen), twee personen voor de vertegenwoordiging op de Vereniging van Vlaamse Studenten, drie mensen voor de lerarenopleiding (één uit elk van de drie groepen). Tot slot is er de taak van kringkoördinator (één persoon).

Indien je je kandidaat wenst te stellen voor één of meerdere functies, dien je een schriftelijke motivatie alsook een curriculum vitae in te dienen, uiterlijk de woens-

dag om 18 uur voor de betreffende AV. Kringraad vind je op de eerste verdieping van de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Daar kan je ook terecht voor meer informatie. Telefoon: 016/22.31.09 (elke werkdag tussen 14 en 18 uur). Internet: <http://www.krira.student.kuleuven.ac.be>

Vibeg zoekt

Het Vormingsinstituut voor Begeleiding van

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 26
Number 25
20 maart 2000

Ver. uitg.: Peter Mangelschots
Hoofredactie: Bart De Schrijver
Redaktiesekretaris: Peter Mangelschots

Redactie: Stijn Bovy, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Margo Foubert, Loes Geuens, Joost Helsen, Diederik Vandendriessche, Pieter Van der Aa
Doka: Katelijne Beerten, Ellen Claes, Bart De Keuster, Rolf Op de Beeck, Roeland Smets, Steven Van den Eede, Pieter Van der Aa
Medewerkers: Katelijne Beerten, Nikolas Cloet, Nico Demeyere, Kathleen Raskin, Luc Robert, An Van De Moortel, Nathalie Van Leuven, Matthieu Van Steenkiste
Layout en vormgeving: Katelijne Beerten, Dirk Bernard, Stijn Bovy, Nikolas Cloet, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Margo Foubert, Loes Geuens, Chloë Heerman,

Gehandicapten organiseert zinvolle vrijetijdsactiviteiten en vormingsvakanties voor volwassen personen met een lichte mentale handicap, en zoekt nog een aantal vrijwilligers voor het begeleiden van vormingsvakanties in juli en augustus. Alle onkosten worden vergoed. Info-avond op donderdag 23 maart van half acht tot half tien 's avonds, in de Vibeg-lokalen, Maria Theresiastraat 114. Meer info bij An Bongaerts, tel. 016/23 51 21.

kolofon

Joost Helsen, Gudrun Labiau, Willy Leung, Peter Mangelschots, Tine Swaenepoel, Steven Van den Eede, An Van De Moortel, Pieter Van der Aa, Steven Van Dessel, Nathalie Van Leuven, Matthieu Van Steenkiste
Dtp: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere, Willy Leung
Spelling: Filip De Keukeleere
Catering: Willy Leung
Sigaretten voor Willy: Matthieu Van Steenkiste
Entertainment: Johan Bruyninxck
Eindredactie: Bart De Schrijver, Margo Foubert, Diederik Vandendriessche, Matthieu Van Steenkiste

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
Zetwerk en publiciteit
Allast Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Kempenland (Herentals)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

vrije tribune

meer bestreden dan werkloosheid, belangrijke functies van de publieke gemeenschap worden verkwanseld aan de privee, de werkdruk wordt verhoogd, zorg afgebouwd enzovoort.

Een steeds groter onzekerheidsgevoel is een belangrijk gevolg, om nog maar over de ecologische chaos te zwijgen. De wereld, de grote steden, snelle overheersbare vernieuwingen, de toekomst, worden allemaal als onveilig ervaren. Sommigen voelen zich in een hoek gedreven, nutteloos of weggeworpen. Weer anderen voelen zich onrechtvaardig behandeld, in de steek gelaten door de politieke democratie en worden verbitterd. Dit leidt tot afkeer van 'de politiek' en tot de opgang van extreem-rechts. Attac-Vlaanderen wil daarom debatteren, informatie verspreiden, actie voeren en grote bevolkingsgroepen mobiliseren rond een aantal thema's als: het dwarsbomen van de internationale speculatie, het belasten van inkomens uit speculatief kapitaal, het ontmantelen van belastingparadijzen met ondermeer in België het opheffen van de financiële coördinatiecentra van multinationals, het voorkomen van de veralgemening van de pensioenfondsen, het tegengaan van de privatisering van de sociale zekerheid en de instellingen van openbaar nut, het jiveren voor een vermogensbelasting, het opheffen van het bankgeheim en het invoeren van een vermogenskader, het ondersteunen van de eis voor een veralgemende opheffing van de Derde Wereldschuld en tenslotte het steunen van de strijd tegen de patentering van de natuurlijke en biologische rijkdommen van de wereld door private ondernemingen.

De speerpunt van Attac is muntspekulatie tegen te gaan door middel van de internationaal in te voeren Tobintaks. Het gaat om de heffing van een kleine belasting telkens een buitenlandse munt omgewisseld wordt. De heffing zou in alle landen gelijk moeten zijn en proportioneel met de

omvang van de transactie. Dat zou vooral de grote speculanten moeten ontmoedigen. In de jaren zeventig en tachtig werd op dat voorstel nauwelijks gereageerd, maar door de instabiliteit van de internationale valutamarkten en de recente financiële crisissen is de belangstelling ervoor toegenomen. Attac heeft de Tobintaks op de internationale politieke agenda geplaatst en er ook een vernieuwde sociale dimensie aan gegeven. De financiële wereld blijft zich met hand en tand tegen de invoering van zelfs maar een pietluttige belasting op wisseltransacties verzetten.

Nobelprijswinnaar James Tobin wilde met zijn voorstel vooral de onrustige financiële markten stabiliseren, maar Attac heeft drie belangrijke dimensies toegevoegd aan de invoering van een Tobintaks: (1) het verleent aan de politieke overheid de mogelijkheid om terug controle uit te oefenen over financiële transacties waardoor een begin gemaakt wordt om het financiële systeem in dienst te stellen van de maatschappij en niet omgekeerd zoals nu; (2) het geeft een belangrijk politiek-economisch signaal; (3) het verhoogt de belasting op kapitaal die nu veel minder hoog is dan de belasting op arbeid. De opbrengsten van deze kleine belasting zijn enorm: een heffing van 0,1 procent op elke speculatieve handeling zou jaarlijks 5810 miljard frank opleveren! De inkomsten zouden kunnen verzameld worden in een sociale pot die verdeeld wordt om de belangrijke noden in de wereld te lenigen. Attac-Vlaanderen is zich bewust dat het die doelstellingen nooit alleen kan verwezenlijken en zal zoveel mogelijk samenwerken met andere sociale bewegingen, NGO's en vakbonden. Omdat we geloven in een leven voor de dood!

Raf Reyskens, Wim Benda,
Jan Wostyn en Pieter Tratsaert,
leden van Attac-Leuven

zoekertjes

√ Kusjesweek: thema Loes. De hele week, 24 uur op 24. Eender waar. Organisatie Steven.
 √ Kris Roselle tikt met plezier al uw papers, eindwerken, enz. Hof ter Bekelaan 12, 3020 Winksele-Herent, tel: 016/20 70 77
 √ Anja, je bent bedankt voor de lekkere vegetarische lasagna en de pannenkoeken.

√ Ina, veel beterschap
 √ Eindreiktke wenst Heidi een hartstikke leuk verblijf.
 √ Als verzamelaar zoek ik LP's en singles van de jaren '50 tot en met de jaren '80 om mijn verzameling aan te vullen. Telefoon tijdens de week: 016/29 24 29 (vragen naar Michiel):

weekend 014/58 63 64.
 √ Dieter, de lat ligt hoog nu, je zal je best moeten doen.
 √ Massale emigratie uit Groningen verwacht, midden volgende week.
 √ En Anemie, goed geblokt zondag?
 √ Wol her wol her wol her. Alle duvelsche herf
 √ Geacht publiek: begin nu maar al te oefenen.
 √ Eva, Eva, salich wif, du to mi ga!
 √ (één-twee-drie): Quis est iste rex gloriae?
 √ Is dat nutte, dat wy besen, wat dar nyes schole schen?
 √ Katje om in het donker te knippen. Zesde

zintuig gewenst. Bel naar: krolse kater.
 √ Een beetje diskreter deze keer: groettes aan t.d. van I.r.
 √ mai dierest a.: raajt bek et je beejf! ik word nog steeds verblind door uw fonkelend licht, als ware je juist gekuist met mister proper handige klijningdoekjes, tip: gebruik die ook eens in je kot, dan gaat uw vriendje misschien niet meer zo zagen dat er te vvel stof ligt. joors forever, a.
 √ Eerste kan O.G. zoekt Kristof Claeskens: Kristof, we missen u, wanneer komt ge nog 's naar de les?

agenda

ad valvas

door Keukie

MAANDAG

20.00 u **FILM** New Harvest: 'Leaf on a Pillow' van Garin Nugroho. Indonesisch, Nederlands ondertiteld. Drie dakloze kinderen worden gevolgd in een miljoenenstad, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.30 u **TEATER** 'De tongsnijders' van Wouter Hendrickx en Geert Van Rampelberg. Deze beruchte roversbende maakte in het begin van de 19de eeuw het Pajottenland onveilig, in Vlamingenstraat 83, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.

22.30 u **FILM** Filmfun: 'Il Vangelo Secondo Matteo' van Pier Pasolini. Nederlands/Frans ondertiteld. Op basis van het evangelie van Matheus wordt Christus als een man van het volk afgebeeld, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

DINSDAG

20.00 u **DEBAT** 'Recht op terugkeer voor Palestijnse vluchtelingen'. Debat over de politieke situatie in Palestina na de vredesakkoorden van Oslo, in Kleine Aula (MTC 00.15), org. Portulaca ea.

20.00 u **FILM** New Harvest Special: 'Keid ensa' (de splitsvondigheid van vrouwen), Arabisch, Ned ond. Een eeuwenoud sprookje over liefde en over de strijd tussen man en vrouw, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.00 u **TEATER** Kommil Foo brengt 'Ldele Hoop'. Verhalen van liefde, seks, wisie en rock 'n roll. Piano, gitaar, viool en rauw geschuurde stembanden worden meesterlijk gespeeld, in Schouwburg, toeg. 550/400/250/150, org. CC Leuven.

20.15 u **KONSERT** Universitair harmonie-orkest, met Vlaamse componisten, in Pieter De Somer-aula, toeg. 350/250/200, org. UHO.

20.30 u **TEATER** De Roovers spelen 'Maria Stuart' van Friedrich Schiller. Een strijd op leven en dood tussen de maagdelijke Elizabeth I van Engeland en de sensuele Maria

Stuart van Schotland, in Vlamingenstraat 83, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.

22.30 u **FILM** New Harvest: 'Leaf on a Pillow' van Garin Nugroho, zie maandag, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

WOENSDAG

13.00 u **KONSERT** UUR KULTUUR: Frank Theuns en Ewald Demeyere brengen — zo authentiek mogelijk — barok en klassicisme, in Wagehuys, Brusselsestraat 63, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie KU Leuven.

14.00 u **FILM** 'Germinal' (Engels ond), naar de roman van Emile Zola. Uitgebuite mijnwerkers beginnen te staken, in Vlaams filmmuseum, Vanderkelenstraat 30, toeg. 50/25/gratis, org. Vlaams filmmuseum en -archief.

18.15 u **ROMERO-HERDENKING** Viering, gevolgd door broodmaaltijd, in Begijnhofkerk, org. UP.

20.00 u **DEBAT** 'De keerzijde van de globalisering': de globalisering, de Tobintaks en de opbouw van de ATTAC-beweging worden besproken, in de kleine aula van MTC, org. ATTAC-Leuven.

20.00 u **FILM** 'Germinal' (Engels ond), naar de roman van Emile Zola, in Vlaams filmmuseum, Vanderkelenstraat 30, toeg. 50/25/gratis, org. Vlaams filmmuseum en -archief.

20.00 u **KONSERT** Noordkaap. Gevoelig en hard, eerlijk en oprecht, in Schouwburg, toeg. 500, org. CC Leuven.

20.00 u **TEATER** Studenten dramatische kunst gaan aan de slag met 4 teksten van Samuel Beckett, in brandweerkazerne, vaartstraat 12-14, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.15 u **KONSERT** Universitair harmonie-orkest, met Vlaamse componisten, in Pieter De Somer-aula, toeg. 350/250/200, org. UHO.

20.30 u **ROMERO-HERDENKING** Video over Romero, met daarna gespreksavond, in Begijnhofkerk, org. UP.

20.30 u **TEATER** De Roovers spelen 'Maria

Stuart' van Schiller, zie dinsdag, in Vlamingenstraat 83, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.

DONDERDAG

19.30 u **INFO-AVOND** voor vrijwilligers die licht mentaal gehandicapten willen begeleiden op vormingsvakanties in juli en augustus. Info 016/23 51 21, in Vibeg-lokalen, Maria Theresiastraat 114, org. Vibeg vzw.

20.00 u **BOEKBESPREKING** Anne Morelli (ULB) komt haar boek 'Belgische emigranten — Oorlogsvluchtelingen, economische migranten en politieke vluchtelingen uit onze streken van de 16de eeuw tot vandaag' toelichten, in CC Oratorienhof, Mechelsestraat 111, org. Masereleffonds.

20.00 u **KONSERT** Kris De Bruyne, Wigbert Van Lierde en Patrick Riguelle: 'Zakformaat XL': uiterst mooie arrangementen, met een bijzonder instrumentarium, in Wagehuys, Brusselsestraat 63, toeg. 450, org. CC Leuven.

20.00 u **LITERAATUUR** 'Geleiderde Mensen': Anne Provoost & Marcel Möring, in Auditorium Minnepoort, Dirk Boutslaan 62, org. CC Leuven.

20.00 u **POEZIE-AVOND** Antwerpse dichters met Gierik & Nieuw Vlaams Tijdschrift, Dichterscollectief Mengmettaal en Blue Lounge: Solt pop/jazz, in Café Lyrique, Grote Markt 12, toeg. 100, org. Dichterscollectief Mengmettaal.

20.00 u **PRISJOUTREKING** Literaire Prijs. Met bekende schrijvers en een muzikale act, info: 016/22 04 73, in de grote aula van MTC, org. Germania ism Dietsche Warande en Belfort.

20.00 u **ROMERO-HERDENKING** Film 'Romero', met inleiding door UP, in Aula Michotte, Tiensestraat 108, org. UP.

20.00 u **TEATER** Studenten dramatische kunst brengen werk van Samuel Beckett, zie woensdag, in brandweerkazerne, vaartstraat 12-14, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.15 u **TEATER** Amusements Theater Leuven presenteert de komedie 'Er hangt familie in de lucht'. Reservatie 016/23 15 98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

20.30 u **KONSERT** Beethoven Academie, met werk voor viool en altviool van Britten en Mozart, in Aula Pieter De Somer, toeg. 650/500/350 (studenten krijgen 50% korting), org. Beethoven Academie.

20.30 u **TEATER** De Roovers spelen 'Maria Stuart' van Schiller, zie dinsdag, in Vlamingenstraat 83, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.

22.00 u **KONSERT** Novastar + Venus In Flames, in Stuczaal, toeg. 350/300/250/200, org. Kultuurraad.

woensdag, in brandweerkazerne, vaartstraat 12-14, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.15 u **TEATER** 'Er hangt familie in de lucht' (komedie). Reservatie 016/23 15 98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

20.15 u **TEATER** 'Shirley Valentijn'. Reservatie 016/23 15 98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

ZATERDAG

09.00 u **ROMERODAG** Landelijke solidariteitsdag met info, debatten, tentoonstellingen, actie, feest en festival met solidariteitskoren. Info 050/38 63 51. Tot 17 uur, in Beurs Halle, Brugge, org. Latijns-Amerikacomitee ea.

13.00 u **JONGERENMARS** tegen de nieuwe militariseren en wapenwedloop. Info 09/233 46 88, in het Station van Schaarbeek, org. Vrede vzw ea.

20.00 u **KONSERT** Bart Herman brengt 'Hacienda', in Schouwburg, toeg. 580/480/380/250, org. Vriendenkring 2000.

20.00 u **TEATER** Ensemble Leporello brengt 'Leporello boetsert', zie vrijdag, in Kapel Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, toeg. 450, org. CC Leuven.

20.15 u **TEATER** 'Er hangt familie in de lucht' (komedie). Reservatie 016/23 15 98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

20.15 u **TEATER** 'Shirley Valentijn'. Reservatie 016/23 15 98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

ZONDAG

10.00 u **KONFERENTIE** 'Veiligheid, een kwestie van militairen?' Debatten en workshops met om 17 uur: politici worden geïnterpreteerd rond het Belgisch veiligheidsbeleid. Info: 02/648 75 83, in Pletinckxstraat 19, Brussel, org. Forum voor Vredesactie ea.

15.00 u **KONSERT** Pianotrio Liebeth Nijs — Annemie Lecompte — Jan Lust, in Kartinhuizerij, Bankstraat 71, org. J&M Leuven.

20.00 u **FILM** Filmfun: 'The Invisible Man' van James Whale (VS, 1933, zw. Ned/Frans ond). Leuke adaptatie van H.G. Wells's verhaal, in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

22.00 u **MUZIEK** Jazz op Zondag, in Stucbaer, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

19.00 u **MUZIEK** Voix Gras: Oorgetuigen met Peter van den Eede, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, dagticket in vvk 200/150, org. Stuc.

20.00 u **FILM** New Harvest: 'Buffalo '66' van Vincent Gallo (VS, Engels, niet ond). 'Loser' Billy komt vrij uit de gevangenis en stoot op Layla. Zijn kiftende ouders zijn dadelijk weg van Layla, en Billy zit opnieuw 'vast', in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

20.30 u **TEATER** Voix Gras: 'Raadseltjes' — 2de Meesterjaar RITS (ism HET PALEIS), in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, dagticket in vvk 200/150, org. Stuc.

21.45 u **MUZIEK** Voix Gras: Tom Kestens van Das Pop speelt solo, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

22.30 u **TEATER** Voix Gras: 'Wijwater' — Mirakel, in Vlamingenstraat 83, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

22.30 u **FILM** Filmfun: 'The Invisible Man' van James Whale (VS, 1933, Ned/Frans ond), in Stuczaal, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

Alfa

• 23/03 om 20.00 u: Film: Gattaca, in MSI.
 • 27/03 om 20.00 u: Tapavond, in Fak letteren.

Eoos

• 20/03 tot 23/03: Salamisbeker: Eoos versus Klio.
 • 23/03 om 20.00 u: Thema-avond (Oosterse, Slavische en Afrikaanse muziek), in Fak Letteren.
 • 23/03 om 20.00 u: Thema-avond: Oosterse, Slavische en Afrikaanse muziek, in Fak Letteren.
 • 23/03 om 22.00 u: Cocktailavond, in praatkamer fak.
 • 27/03 om 19.00 u: Eoos-verkiezingsdebat, in MSI 03.18.

Germania

• 22/03 om 20.00 u: Film, in MSI 03.18.
 • 23/03 om 20.00 u: Literaire nokturme met oa Peter Verhelst, Miguel Declercq, Koen Peeters, den bassist van deUS en nog veel meer, in MTC.

Historia

• 21/03 Tapavond met DJ's Tricke & Mike, in Fak letteren.
 • 21/03 om 20.00 u: Gratis film, in MSI 03.18.

Katechetika

• 21/03 om 20.00 u: Tapavond, in Fak letteren.

• 21/03 om 21.00 u: 100-dagenfuif van 2de licentie, in Blauwe Kater.

Klio

• 20/03 tot 23/03: Salamisbeker (tegen Eoos).
 • 20/03 om 20.00 u: Optreden in de fak: voorprogramma + 'Decamerone', met demorelease, in Fak Letteren.
 • 21/03 om 20.00 u: Lezing P. Van Nuffelen: 'Julianus de Afvallige, keizer en god', in MSI 00.28.
 • 23/03 om 22.00 u: Uitreiking Salamisbeker + cocktailavond, in perma.
 • 27/03 om 13.00 u: Namiddagtap: spelletjesnamiddag, in Fak letteren.

LBK

• 21/03 om 20.00 u: Doomnight, in Bar.
 • 23/03 om 22.00 u: Duvelnigh, in Gnorgl.

Medica

• 22/03 om 22.00 u: Hollandse avond met optreden van Contrast, in Doc's Bar.

VTK

• 20/03 om 21.00 u: Provincieweek: Oost-Vlaanderen, in Elixir.
 • 21/03 om 21.00 u: Brabant: Jan Van Biesen, in Elixir.
 • 22/03 om 21.00 u: Limburg, in Elixir.
 • 23/03 om 21.00 u: Provincieweek: West-Vlaanderen, in Elixir.

Vier Leuvense studenten trokken er op uit met een legertruck, van Wilrijk tot Karthoem (Sudan)

“Een half jaar lang met vier mensen getrouwd”

En glimpje van een lange en boeiende reis door het Midden-Oosten en Afrika. Of hoe een KU Leuven student omgaat met doeaniers en brute motorpech.

Michaël De Beukelaer en Karl Van Staeyen, twee laatstejaars bio-ingenieur, zaten begin vorig akademiejaar bijeen op kot. Ze waren het er over eens dat ze nog geen zin hadden om het volgende jaar meteen te gaan werken. Na een vluchtige blik op de grote wereldkaart, besloten de boerenkotters met de auto naar Midden-Afrika te reizen. Waar de grote studentenfantasmen meestal de volgende ochtend eindigen in ontuchtering, volhardden zij in hun plan en hingen affiches in hun fakulteit om medereizigers te vinden. Profen waarschuwden hen dat ze een dergelijke onderneming nooit zouden overleven. Na wat mondelinge reclame sloten echter nog twee studenten bij de groep aan. Nele Tiels, vijfde jaar geneeskunde, wou het volgende jaar haar stage doen in Kenia. Het leek haar interessant om op die manier naar ginder te reizen. Het jaar daarvoor had ze al stage gelopen in Guinee. Moira Heyn, al studerende bio-ingenieur, had altijd al het plan na haar studies een verre reis te maken, liefst in Afrika.

Unimog

Enkeel maal de grootste paniekaanvallen van de ouders wat waren getemperd, kon de echte voorbereiding beginnen. Voor hun vervoer belandden ze bij het Belgisch leger, waar ze een oude legertruck, een Unimog kochten. De motor van zulk voertuig maakt zoveel lawaai dat de bestuurder soms oorstoppingen moet dragen. Op de Unimog monteerden ze een soort container die dienst deed als mobilhome. Zetels, matrassen, kasten, 270 liter water en 340 liter benzine vulden het vehikel. Om de visums op tijd te bemachtigen, moesten de studenten nog tijdens de eksamen naar Brussel hossen, van ambassade naar ambassade. Voor het Sudanese visum waren ze zelfs al te laat.

Sinds een kleine maand zijn de vier — ongedeerd — terug in ons land. In de keuken van gang 5.2 op Cité kwamen zij vorige week nog eens samen om foto's te bekijken. De Redaktie Buitenland van Veto kreeg hoogte van deze bijeenkomst, aarzelde geen sekonde en plaatste een bandopnemer op de keukentafel.

Karl: «Het vertrek werd steeds weer met een week uitgesteld. Altijd was er iets niet in orde. Op 21 augustus startte onze ekspeditie uiteindelijk. Het vertrek op de parking van onze sponsor in Wilrijk verliep bijzonder miserabel. De truck was overladen en ging bij de minst bocht scheefhangen. We moesten over een voetpad rijden en het was alsof onze truck uit elkaar rammelde. Ouders, lieven en vrienden vreesden al het ergste. Sommigen weenden bij het schouwspel.»

Nele: «Het gerief zat nog niet op zijn plaats. Onze ouders hadden nog vanalles meegegeven, zelfs voetballen voor de 'kindsjes' in Afrika.»

Michaël: «In Willebroek reden we al verkeerd. Ons vervoer kon maar tegen een goede zestig per uur bollen, dus mochten we de autostrade niet op. Uiteindelijk zijn we daar toch op gereden. Dwars door Leuven, via de Naamsestraat, ging het richting Luxemburg. In Gembloux hadden we voor de eerste keer een kleine panne, er was een boutje los van het koppelpedaal.»

Moira: «Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, alles ging goed. Tot Roemenië. Midden op een kruispunt van Boekarest vielen we stil, het elektrisch systeem viel uit. We duwden de auto aan de kant en hebben daar dan overnacht. Gelukkig hadden we een fiets mee en konden we de Mercedesgarage in

de buurt om hulp vragen.»

Michaël: «We hebben vijf dagen in die garage gekampeerd. We konden daar tenminste eens douchen en e-mailen naar huis.»

Nele: «Door die panne zaten we achter op schema. Op één nacht zijn we door Bulgarije gereden om op de Dardanellen over te steken met de ferry. Halfweg eindigde de autoweg gewoon. Door de talrijke 'wegpiraten' is het ginds gevaarlijk om 's nachts te blijven staan. Gelukkig merkte een Turkse truckchauffeur ons op en gidste ons door de duisternis. Die moesten we dan zomaar vertrouwen. Hij verklaarde ons voor gek toen hij hoorde dat we stilgestaan hadden op de weg.»

Michaël: «Na Turkije, waar we werden uitgenodigd op een authentiek Turks huwelijksfeest, reden we echt de Arabische wereld binnen. Het landschap werd steeds meer woestijn. Vanaf toen begon de lijdensweg

andere nummerplaat. We hebben een hele dag onderhandeld, maar het had geen zin. We zijn dan naar Al Aquabah gereden, de Jordaanse havenstad aan de Rode Zee — spijtig dat we Moses niet bijhadden. Daar is onze groep moeten splitsen. Moira en Michaël gingen naar Cairo om iets proberen te regelen, ze konden er logeren bij een vriend. Nele en ik bleven daar om eventueel onze Unimog te kunnen verscheppen.»

Nele: «Drie weken verbleven we in een gat in de woestijn. We konden wel e-mailen naar elkaar. We maakten soms ruzie omdat de ene groep niet goed wist wat de andere aan het doen was.»

Moira: «Uiteindelijk is Nele het doeanekantoor binnengestormd, waar ze de boel op stelten zette en eiste om de Egyptische konsul te kunnen spreken. Die mens was wel superkwaad, maar heeft ons dan toch toestemming gegeven.»

vrij. Tekenend is dat er ook met hun grapjes werd gelachen.»

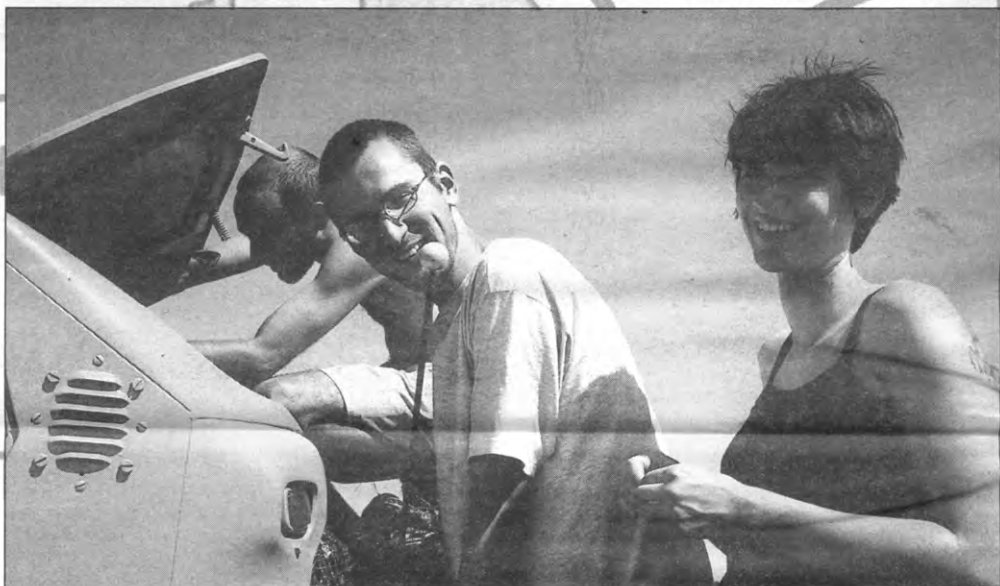
Nele: «Ons pad liep door de woestijn, soms langs de groene valleien aan de Nijl. De enige weg bestond uit wat sporen. In de woestijn vonden we 's nachts een woud van versteende, gekristalliseerde bomen, die tweehonderd miljoen jaar geleden overspoeld werden door de lava van een vulkaan.»

Moira: «De nomaden met hun kamelenkuddes waren altijd blij als ze een auto tegenkwamen. Dan kregen ze te drinken.»

Geluk

Veto: *Jullie kenden elkaar voordat met echt. Botsle het soms niet anderweg?*

Nele: «We staken enorm veel tijd in dagelijkse bezigheden: koken, wassen, kuisen. We lagen door die pannes konstant achter

Van links naar rechts: Karl, Michaël en Moira. Nele staat er jammer genoeg niet op, maar ze is niet zo knap of nog knapper dan de anderen (foto Nele Tiels)

van telkens de doeanen te passeren, een andere nummerplaat te krijgen, identiteitscontroles enzovoort.»

Moira: «In Syrië voelde ik me niet op mijn gemak, er heerste op straat een anti-vrouw-slechte. De kleren van de vrouwen waren zwart, wit of bruin. Op elke straathoek hing het portret van president Assad. Het land ligt in feitelijke oorlog met Israël en is heel gemilitariseerd. Er zijn wel prachtige historische sites. We verbleven een poosje in Aleppo, een handelstad uit de Romeinse en Middeleeuwse geschiedenis.»

Godsdienststaat

Michaël: «Na Syrië en de tempels in de rotsstad Petra in Jordanië, stonden we voor één van drie zwaar bewaakte grensovergangen naar Israël. Niet alleen werd onze auto onderzocht op bommen en wapens, maar werd één van ons werd onderworpen aan een waar psychologisch verhoor.»

Moira: «Israël is een ingevragen godsdienststaat, helemaal paranoia. Alle jongeren moeten daar een aantal jaren in het leger. De mensen zijn er niet vriendelijk. In de Arabische landen komen ze naar je toegelopen om de weg te wijzen, de Israëli's willen je niet eens verder helpen als je verdwaald bent. Jeruzalem is eigenlijk een heel Arabische stad, om naar de Joodse wijken te gaan, passeer je steeds een detector. Mensen leven daar niet met elkaar, maar naast elkaar.»

Karl: «De periode waarin we trachten Egypte binnen te geraken, was de somberste van onze reis. De Egyptische doeanen had problemen met de papieren voor een

Nele: «(nog steeds verontwaardigd) Die Egyptische doeaniers kieverden onze kasten overhoop, doorsnuffelden alles en beten zelfs van mijn sjokolade. En dat terwijl ik nog maar één latje had.»

Karl: «Ons geduld werd beloofd. Onze weg naar Cairo ging dwars door de prachtige Sinai-woestijn. Het was winter en de temperaturen vielen goed mee. Dorst hadden we niet, met al het water dat we bijhadden. 's Nachts sliepen we op het dak van de Unimog, drie meter hoog, het was onze burcht. We lagen naar de sterren te kijken. Ik wist op den duur wanneer en welke ster zichtbaar zou worden.»

Het geluk van de avonturiers was wederom, kort. De legertruck begaf het in Cairo. Het duurde maar liefst één maand vooraleer de defekte stukken konden vervangen worden. Ondertussen moesten zij dagelijks de garagisten op de vingers kijken, of er gebeurde niets — een Egyptische gewoonte naar het schijnt. Gelukkig konden ze op 15 november, onze dag van de dynastie, nog eens een stella drinken op het feestje van de Belgische ambassade. Daarna ging het richting Sudan. Maar zonder 'konvooi' mochten zij de enige weg langs de Rode Zee niet gebruiken. De Egyptische overheid is sinds de Golfcrisis niet alleen bezorgd voor aanslagen op toeristen, maar ook om de enorme Assuan-dam. Dus waren ze verplicht om een ponton te nemen, dat hen over de Nijl en het Meer van Nasser naar Wadi Halfa bracht.

Michaël: «In Wadi Halfa konden we logeren bij een Numbiër. Die troonde ons overal mee. In Sudan hebben we het meeste opgepikt van de mensen. Ze hebben daar een vijf minuten durend ritueel om elkaar te begroeten. Vrouwen zijn er ook veel

op schema, waardoor we vaak gefrustreerd raakten. Er ontstonden op die manier spanningen.»

Karl: «Ik vond het heel leerzaam. Ik had vroeger niet de gewoonte om conflicten uit te praten. Maar op die reis moest dat wel of je kwam niet verder. We waren voor een half jaar met vier mensen getrouwd.»

Veto: *Hoe voelden jullie zich eenmaal terug thuis?*

Karl: «Ik kwam aan op zondag en moest woensdag al beginnen werken op het labo. Je stapt plots van een wereld, waar elke dag alles kan gebeuren, naar een geregeld leven. In België, in het kleine leven hier, heeft niemand niemand nodig. Ik zag in Leuven eens een bus, vol mensen met lange gezichten. In Sudan zitten busreizigers met elkaar te tateren en zelfs te dansen. Meer dan vroeger ben ik gericht op de kwaliteit van het leven. Het heeft niet allemaal meer een 'doel' nodig.»

Nele: «Opeens was ik thuis en moest ik vlug mijn stageplaats gaan regelen. De wereld was hier blijven doordraaien. Het was net alsof het allemaal niet plaats had gevonden. Die reis was zo intens, maar vele mensen vonden dat niet zo superfantastisch en begrepen mij ook niet. Het heeft lang geduurd eer ik 'aangepast' was. Zo'n reis maakt je wel veel zelfzekker. Stomme dingen die je vroeger tegenhielden om iets te doen, doorbreek je gewoon. Als je iets wil geregeld zien, pak dan de telefoon en je belt naar meneer x of y, net zoals het gaat in Afrika.»

Bart De Schrijver
Margo Foubert

Voor verdere info en foto's:
<http://www.angelfire.com/ut/tsunami>